

Rapport

23/10/2025

Energiegemeenschappen, energiedelen en energie verkopen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Energiegemeenschappen	5
2.1	Situering	5
2.2	Rol Vlaamse Nutsregulator: opvolging meldingen en toezicht op wegnemen belemmeringen	7
2.3	Stand van zaken.....	8
2.3.1	Aantal meldingen	8
2.3.2	Activiteiten van de energiegemeenschappen	9
2.3.3	Verhoudingen tussen de types vennoten of leden.....	10
2.3.4	Nabijheidsvereiste.....	11
2.4	Aandachtspunten & suggesties	12
3	Energiedelen en energie verkopen	14
3.1	Situering	14
3.1.1	Wat is energiedelen en energie verkopen?	14
3.1.2	Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen energiedelen en energie verkopen?	16
3.2	Rol Vlaamse Nutsregulator: vastleggen marktregels	16
3.2.1	Protocol Fluvius	16
3.2.2	Evaluatierapport Fluvius.....	17
3.2.2.1	<i>Verwerking registratie, communicatie naar beheerder en gegevensuitwisseling met leverancier.....</i>	<i>18</i>
3.2.2.2	<i>Verbetervoorstellen Fluvius en vooropgestelde vervolgacties.....</i>	<i>19</i>
3.3	Stand van zaken.....	21
3.3.1	Aantal groepen en deelnemers	21
3.3.2	Installaties en gedeelde volumes	24
3.4	Kosten en voorwaarden energieleveranciers.....	27
3.5	Nieuwe EU-regelgeving, aandachtspunten & suggesties.....	28
	Bijlage 1 - Kosten en voorwaarden energieleveranciers	35
	Bijlage 2 – Analyse: Is energiedelen en energie verkopen financieel interessant?	38
2.1.	<i>Bestudeerde scenario's.....</i>	<i>38</i>
2.2.	<i>Hoeveel injectie wordt er gedeeld?.....</i>	<i>38</i>
2.3.	<i>Wat zijn de verschillende kosten en opbrengsten bij energiedelen en verkopen?.....</i>	<i>39</i>
2.4.	<i>Wat zijn de kosten en opbrengsten zonder energiedelen en verkopen?.....</i>	<i>40</i>
2.5.	<i>Wanneer wordt energiedelen en verkopen financieel interessant?.....</i>	<i>43</i>

Rapport energiegemeenschappen, energiedelen & energie verkopen 2025

Concepten

Energiegemeenschappen

Energiegemeenschap van burgers

Hernieuwbare-energiegemeenschap

Energiedelen

... met zichzelf

... in gebouw

... in energie-gemeenschap

Energie verkopen

P2P

Meervoudige P2P

VME-verkoop

Taken VNR

Toezicht houden

Algemeen: naleving regels in Energiedecreet & Energiebesluit
Specifiek: wegnemen belemmeringen & beperkingen

Reguleren & registreren

Energiedelen & verkopen: vastleggen marktregels
Energiegemeenschappen: online meldingen registreren

Informeren

Jaarlijks rapport
Dashboards & websitepagina's
Beantwoording infovragen

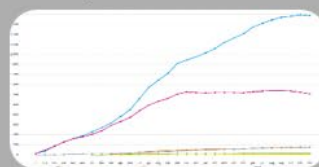
Adviseren

Verleden: omzetting Vierde Elektriciteitsrichtlijn
Toekomst: omzetting Vijfde Elektriciteitsrichtlijn ('EMD5')

80

unieke energiegemeenschappen op 1 september 2025

0,28% van toegangspunten betrokken bij **energiedelen & verkopen** in december 2024

energiedelen met zichzelf en P2P populairst

Toekomstblik

Aandachtspunten

energiegemeenschappen

- vage toepassingsvoorwaarden
- meldingen beperkt controleerbaar
- dubbele meldingsvereiste energiedelen in energiegemeenschap

energiedelen & verkopen

- niet ingebed in reguliere marktprocessen
- administratieve kosten energieleveranciers

Omzetting EMD5-richtlijn

kosteloos karakter energiedelen? €

deelname kwetsbare afnemers?

link energiedelen & energiegemeenschappen?

...

1 Inleiding

In dit rapport staan energiegemeenschappen, energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en verkoop van groene stroom in gebouwen, centraal. We geven een stand van zaken van de integratie van deze concepten in de energiemarkt in het Vlaamse Gewest en de betrokkenheid van de distributienetbeheerders, de energieleveranciers en de afnemers daarbij. We gaan ook dieper in op enkele aandachtspunten die de verdere ontwikkeling van deze concepten belemmeren of afremmen.

Samen met het interactief dashboard op onze website¹ geven we met dit rapport uitvoering aan de rapporteringsverplichting die i.v.m. deze concepten is opgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Het Decreet Vlaamse Nutsregulator² bepaalt dat we jaarlijks moeten rapporteren over de mate waarin het decretale³ kader rond energiegemeenschappen en de verdere uitwerking ervan zorgt voor een flexibeler gebruik van het bestaande net en een versnelling van een duurzame energietransitie waarin de burger centraal staat. Het Energiebesluit⁴ concretiseert welke gegevens we in deze rapportering moeten opnemen.

Dit rapport is het vierde in de rij. Onze voorgaande rapporten over energiegemeenschappen, energiedelen en energie verkopen – waarop dit rapport voortbouwt – zijn:

- RAPP-2022-23 (december 2022)⁵;
- RAPP-2023-13 - hoofdstuk 4.2 (juni 2023)⁶;
- RAPP-2024-10 (mei 2024)⁷.

Dit rapport is verder opgedeeld in twee hoofdstukken. Het hiernavolgende hoofdstuk, hoofdstuk 2, behandelt energiegemeenschappen. Hoofdstuk 3 focust vervolgens op energiedelen en energie verkopen.

Met de term ‘energie verkopen’, verwijzen we in dit rapport naar zowel peer-to-peerhandel van groene stroom als verkoop van groene stroom in gebouwen. ‘Peer-to-peerhandel van groene stroom’ wordt in de praktijk ook wel ‘persoon-aan-persoonverkoop’ genoemd. In dit rapport verwijzen we hier verder naar met de afkorting ‘P2P’.

¹ Raadpleegbaar via: https://dashboard.vreg.be/report/DMR_Elektriciteit_Energiedelen.html.

² Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator. Zie meer bepaald art. 9, 1°, k) Decreet Vlaamse Nutsregulator. Vóór 1 januari 2025 rustte een identieke rapporteringsverplichting op de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), cf. het toenmalige art. 3.1.3, eerste lid, 4°, n) Energiedecreet.

³ Hiermee wordt bedoeld op het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (Energiedecreet).

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid. Zie meer bepaald art. 3.3.3 Energiebesluit.

⁵ Raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2022-23.

⁶ Raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2023-13.

⁷ Raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2024-10.

2 Energiegemeenschappen

2.1 Situering

Er bestaan twee types energiegemeenschappen: de energiegemeenschap van burgers (hierna: ‘EGB’) en de hernieuwbare-energiegemeenschap (hierna: ‘HEG’). Kort samengevat, is zowel een EGB als een HEG een groep afnemers die zich op een gestructureerde manier verenigt om samen bepaalde activiteiten met een ecologisch, economisch of sociaal hoofddoel uit te oefenen⁸.

Tussen de twee types energiegemeenschappen zijn er verschillen, maar ook grote gelijkenissen.

Een eerste **gelijkenis** is dat zowel een EGB als een HEG een **rechtspersoon** moet zijn, wat betekent dat zowel een EGB als een HEG een juridische entiteit is, een organisatie die los staat van de vennoten of leden ervan. Verschillende vormen zijn mogelijk: dit kan een vennootschap (bv. coöperatieve vennootschap) of een vereniging (bv. vzw) zijn. Dit betekent ook dat losse groepsverbanden zonder eigen rechtspersoonlijkheid (de zgn. ‘feitelijke verenigingen’), bv. een familie, gezin of vriendengroep, geen EGB of HEG kan zijn.

Een volgende gelijkenis is het **hoofddoel**: zowel een EGB als een HEG heeft als hoofddoel het verschaffen van voordelen op ecologisch, economisch of sociaal gebied voor zijn vennoten, leden of de omgeving waar de energiegemeenschap actief is. Winstoogmerk ontbreekt daarbij, of is ondergeschikt aan het hoofddoel.

Ook de **activiteiten** die een EGB en een HEG kunnen uitoefenen, zijn gelijklopend⁹. De activiteit(en) die zowel een EGB als een HEG kan uitoefenen, is/zijn er één of meer uit de onderstaande lijst.

Tabel 1: De mogelijke activiteiten van een energiegemeenschap

Nr	Beschrijving activiteit
1	Energie produceren uit een installatie. Die installatie kan rechtstreeks aangesloten zijn op een elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, een gesloten distributienet van elektriciteit of een warmte- of koudenet. De installatie kan ook onrechtstreeks aangesloten zijn op een van die netten via de aansluiting van vennoten of leden van de energiegemeenschap.
2	De energie (zoals vermeld onder 1) zelf verbruiken .
3	De energie (zoals vermeld onder 1) opslaan .
4	Energiediensten aanbieden of eraan deelnemen.
5	Optreden als dienstverlener van flexibiliteit of deelnemer aan flexibiliteit of aggregatie.
6	De energie (zoals vermeld onder 1) verkopen - ook met een stroomafnameovereenkomst.
7	Oplaaddiensten voor elektrische voertuigen aanbieden
8	Energiedelen tussen de vennoten of leden van de energie (zoals vermeld onder 1)

⁸ Zie inzake EGB art. 1.1.3, punt 40°/1/1 en art. 4.8.1 Energiedecreet; zie inzake HEG art. 1.1.3, punt 65°/1 en art. 4.8.2 Energiedecreet.

⁹ Zie inzake de activiteiten die een EGB en een HEG kunnen uitoefenen art. 4.8.4 Energiedecreet.

De idee is dus dat afnemers zich groeperen binnen een EGB of een HEG en actief worden op de energiemarkt, door één of meer van de bovenstaande activiteiten uit te oefenen. In die optiek kwalificeert het Energiedecreet zowel de EGB als de HEG als een ‘marktpartij’¹⁰. Merk echter op dat de activiteiten die een EGB of een HEG kan uitoefenen, corresponderen met al bestaande rollen op de energiemarkt, namelijk die van producent, leverancier, dienstverlener van flexibiliteit, ... Een energiegemeenschap is dus op zichzelf geen aparte ‘rol’ in de energiemarkt, maar kan één van de bestaande rollen opnemen.

Een eerste **verschil** tussen een EGB en een HEG is dat de activiteiten van een HEG uitsluitend betrekking mogen hebben op groene stroom of hernieuwbare thermische energie.

Daarnaast zijn er nog enkele verschilpunten tussen een EGB en een HEG, wat zich hoofdzakelijk vertaalt in enkele striktere en bijkomende vereisten voor een HEG.

Op vlak van **deelname** is er voor een EGB geen enkele begrenzing. Deelname staat open voor iedereen. Wel moet de **zeggenschap** over een EGB beperkt blijven tot bepaalde van de vennoten of leden. Concreet betekent dit dat enkel natuurlijke personen (burgers), lokale overheden en kleine ondernemingen – die bovendien niet betrokken zijn bij grootschalige commerciële activiteiten en voor wie de energiesector niet de belangrijkste economische activiteit vormt – een beslissende invloed mogen uitoefenen op de activiteiten van de EGB.¹¹ Bij een HEG moeten daarentegen deelname én zeggenschap beperkt blijven tot natuurlijke personen (burgers), lokale overheden en kleine- en middelgrote ondernemingen (kmo’s) waarvan de deelname aan de HEG niet de belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormt. De deelname is strikter afgebakend dan bij een EGB, aangezien er bij een HEG geen ‘open deelname’ is, maar de mogelijkheden qua zeggenschap zijn wel enigszins uitgebreider, aangezien deze bij een HEG ook mag berusten bij middelgrote ondernemingen.

Een ander verschilpunt is dat een HEG werkingsgrenzen heeft: een HEG moet de deelname nl. begrenzen op basis van technische **nabijheid** (bv. koppeling vennoten/leden op dezelfde asset van het distributienet, zoals één feeder of LV-/MV-transformator) of geografische nabijheid (bv. op basis van gemeente- of provinciegrenzen, een straal van x-aantal kilometer rond een productie-installatie van de HEG, ...), en dit rekening houdend met de doelstellingen of de activiteiten die de HEG wil verwezenlijken. Het is wel zo dat het een HEG volledig vrijstaat om die afbakening zelf te bepalen: die kan vrij strikt zijn (bv. een HEG die binnen één gemeente actief is), maar een HEG kan er op zich ook voor kiezen om binnen het gehele Vlaamse Gewest actief te zijn.

Een laatste verschilpunt heeft betrekking op de **installaties** die een EGB en een HEG gebruikt om haar activiteiten uit te oefenen: een HEG moet zelf eigenaar zijn van deze installaties, terwijl dat voor een EGB niet wordt vereist.

¹⁰ Zie de definitie in art. 1.1.3, punt 81° Energiedecreet: “*marktpartij : producent, aardgasinvoerder, distributienetbeheerder, beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, transmissienetbeheerder, de beheerder van het vervoernet, werkmaatschappij, aanbieder van energiediensten, leverancier, tussenpersoon, intermediair bij de aankoop van energie, energiegemeenschap van burgers, hernieuwbare-energiegemeenschap, bevrachter, dienstverleners van flexibiliteit, aanvrager van flexibiliteit, aggregatoren of evenwichtsverantwoordelijke*” (eigen onderstropping).

¹¹ Art. 4.8.1, §1 Energiedecreet bevat in zijn eerste lid een definitie van ‘zeggenschap’: “*rechten, overeenkomsten of andere middelen die, afzonderlijk of samen, met inachtneming van alle feitelijke of juridische omstandigheden, het mogelijk maken een beslissende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, namelijk: 1° eigendoms- of gebruiksrechten op alle activa van een onderneming of delen daarvan; 2° rechten of overeenkomsten die een beslissende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de organen van een onderneming*”.

Samengevat geeft dit het volgende, vrij complexe beeld:

Tabel 2: Een vergelijking van de twee types energiegemeenschappen (EGB en HEG)

	Rechtsvorm	Hoofddoel	Vennoten/leden	Zeggenschap	Installatie(s)
EGB	Rechtspersoon	Voordelen op ecologisch, economisch of sociaal gebied voor vennoten/leden of omgeving	Iedereen kan vennoot/lid worden	Burgers, lokale overheden, kleine ondernemingen	Niet vereist dat EGB eigenaar is van gebruikte installatie(s)
HEG	→ om het even in welke vorm (vzw, cv, ...)	→ geen winst-oogmerk, tenzij ondergeschikt aan hoofddoel	Burgers, lokale overheden, kmo's → technische/geografische nabijheid		HEG is eigenaar van gebruikte installatie(s)

2.2 Rol Vlaamse Nutsregulator: opvolging meldingen en toezicht op wegnemen belemmeringen

Elke energiegemeenschap, zowel een EGB als een HEG, is verplicht om zich te **melden bij de Vlaamse Nutsregulator**¹². We stellen hiertoe een digitaal meldingsformulier¹³ ter beschikking, dat elke energiegemeenschap binnen 30 dagen na haar oprichting moet invullen.

Via dit meldingsformulier verstrekt de energiegemeenschap de volgende informatie over zichzelf:

- naam,
- KBO-nummer,
- rechtsvorm,
- contactgegevens (adres en e-mailadres),
- type (EGB of HEG),
- activiteiten die de energiegemeenschap uitoefent,
- samenstelling (verhoudingsgewijze weergave van vennoten of leden: aandeel natuurlijke personen, aandeel lokale overheden, aandeel kleine ondernemingen, middelgrote ondernemingen en/of grote ondernemingen),
- invulling van de technische of geografische nabijheid (enkel voor HEG).

In principe **publiceren** we alle ontvangen meldingen **op onze website**¹⁴. Na controle schrappen we echter een aantal bestaande meldingen uit de lijst van energiegemeenschappen op onze website, of voegden we bepaalde nieuwe meldingen niet toe aan deze lijst. Dit om de volgende redenen:

¹² Zie art. 4.8.3 Energiedecreet en art. 3.3.2 Energiebesluit.

¹³ Zie: <https://dv.formulieren.vlaanderen.be/content/forms/af/vlaamse-overheid/vlaamse-regulator-van-de-elektriciteits-en-gasmarkt/Energiegemeenschap.html>.

¹⁴ Zie onderaan deze webpagina (knop 'aangemelde energiegemeenschappen'): www.vlaamsenutsregulator.be/nl/energiegemeenschappen.

- de melding had niet betrekking op een bestaande rechtspersoon;
- er werd aangegeven aan dat men eigenlijk enkel geïnteresseerd is in P2P of in een vorm van energiedelen waarvoor geen energiegemeenschap vereist is;¹⁵
- een aantal organisaties vroeg zelf om uit de lijst te worden gehaald. Zij gaven aan toch geen energiegemeenschap te zijn.

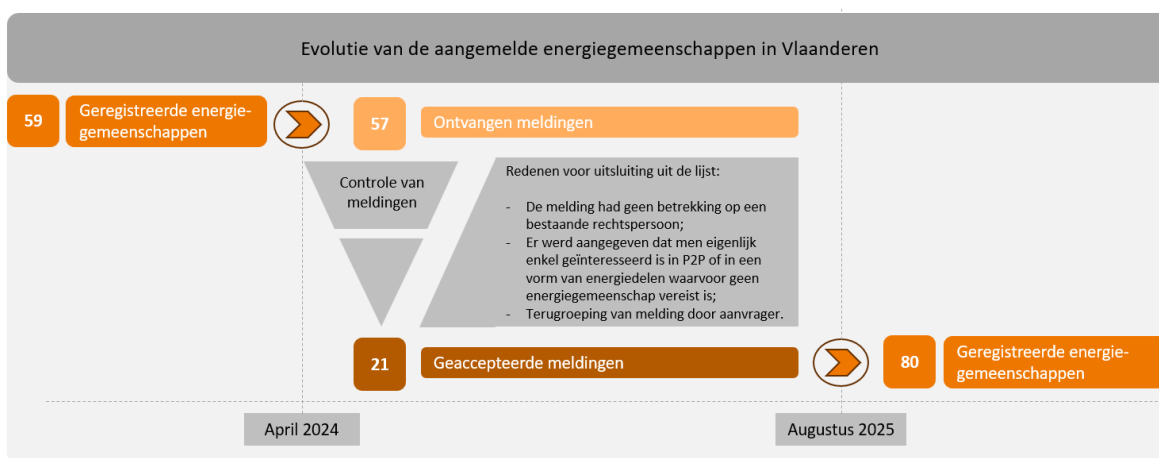
In deze gevallen brengen we telkens de contactpersonen van deze organisaties op de hoogte van de schrapping uit of niet-toevoeging aan de lijst op onze website.

Ingeval de vennoten of leden van een energiegemeenschap aan energiedelen of energie verkopen willen doen, moeten ze dit daarnaast apart aan Fluvius melden. Dat gebeurt met een afzonderlijke registratie via 'Mijn Fluvius', het webportaal van Fluvius. Dit is nodig om effectief met het energiedelen of energie verkopen van start te kunnen gaan. Zie daarover meer in hoofdstuk 3 van dit rapport.

Daarnaast heeft de Vlaamse Nutsregulator nog de taak om **toezicht te houden op het wegnemen van de ongerechtvaardigde belemmeringen en beperkingen** op het elektriciteitsdistributienet, het aardgasdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor het verbruik van zelfopgewekte elektriciteit en voor energiegemeenschappen¹⁶. In sectie 2.4 van dit rapport formuleren we in dit verband enkele aandachtspunten en suggesties m.b.t. het regelgevend kader voor energiegemeenschappen.

2.3 Stand van zaken

2.3.1 Aantal meldingen

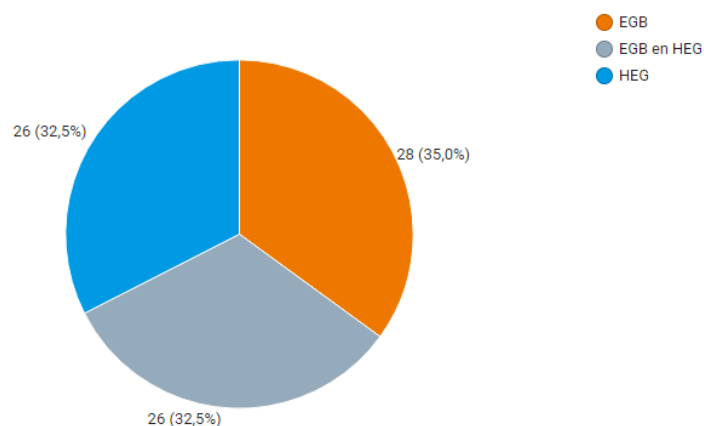

Figuur 1: Evolutie van de aangemelde energiegemeenschappen in Vlaanderen van april 2024 tot en met augustus 2025

Sinds april 2024 zijn er 57 bijkomende meldingen geweest. Het aantal unieke organisaties opgenomen in onze lijst is gestegen met 21 unieke organisaties in vergelijking met de lijst in april 2024: op 1 september 2025 zijn er **80 unieke organisaties** die zich hebben gemeld als EGB, HEG of allebei. Dit is een substantiële toename ten opzichte van de vorige meldingsperiode, waar er maar één toename werd vastgesteld over de bestudeerde periode van juli 2023 tot en met maart 2024.

¹⁵ Zie meer informatie over de verschillende vormen van energiedelen en energie verkopen in sectie 3.1.1 van dit rapport.

¹⁶ Zie art. 6, 1°, m) Decreet Vlaamse Nutsregulator.

Figuur 2: Verdeling van de types energiegemeenschap op 1 september 2025

Op 1 september 2025 zijn er in onze lijst 26 organisaties opgenomen die zich meldden als HEG, 28 organisaties die zich meldden als EGB, en 26 organisaties die zich dubbel meldden, één keer als HEG en één keer als EGB. Het is mogelijk dat men tegelijkertijd aan de toepassingsvoorwaarden van een EGB én de (veelal wat striktere) toepassingsvoorwaarden van een HEG voldoet.

Sinds de start van de meldingsplicht voor energiegemeenschappen op 1 januari 2022, zijn er heel wat onterechte meldingen geweest. Om dit aantal te verminderen voegden we extra informatie toe aan de website en aan het meldingsformulier. Op onze website¹⁷ kaarten we de twee meest voorkomende problemen aan: de melding die niet overeenstemt met een bestaande rechtspersoon, en de melding van een vorm van energie verkopen of energiedelen waarvoor geen energiegemeenschap vereist is. In het meldingsformulier¹⁸ zelf herhalen we deze informatie nogmaals.

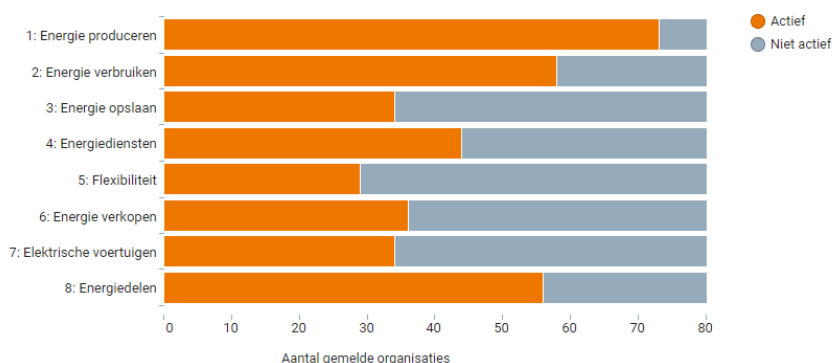
2.3.2 Activiteiten van de energiegemeenschappen

De gemelde organisaties duiden verscheidene activiteiten aan bij hun melding. We merken op dat sommige energiegemeenschappen vreemde activiteitencombinaties hebben (zie ook onze vorige rapporten). Zo zijn er organisaties die activiteiten 2, 3, 6 en/of 8 aanduiden, maar activiteit 1 niet (zie Tabel 1), ook al zijn de eerstgenoemde activiteiten niet mogelijk zonder activiteit 1 (energie produceren).

¹⁷ Zie onderaan deze webpagina (de tekst boven de knop 'Hebt u een KBO-nummer? Meld dan hier uw energiegemeenschap'): www.vlaamsenutsregulator.be/nl/energiegemeenschappen.

¹⁸ Zie: <https://dv.formulieren.vlaanderen.be/content/forms/af/vlaamse-overheid/vlaamse-regulator-van-de-elektriciteits--en-gasmarkt/Energiegemeenschap.html>.

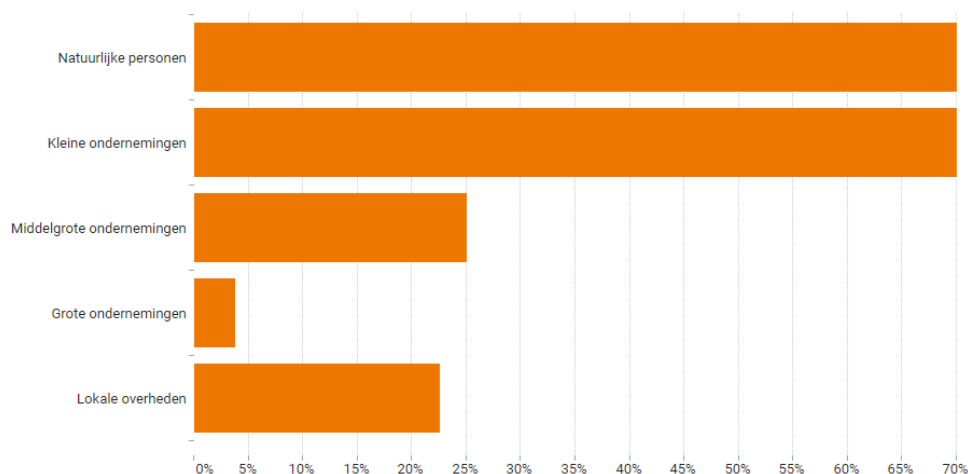
Figuur 3 geeft een overzicht van de activiteiten die de gemelde organisaties hebben aangeduid. Activiteit 1 (energie produceren) is de meest populaire, activiteit 5 (flexibiliteit) de minst populaire. De vraag blijft hier, net zoals in onze vorige rapporten, hoe de organisaties deze vraag hebben geïnterpreteerd op het moment van het beantwoorden van de activiteitenvraag. We vermoeden dat minstens enkele organisaties de activiteiten hebben aangeduid die ze willen of plannen te ondernemen, maar niet de activiteiten die ze vandaag al uitoefenen. Zo duiden 24 geregistreerde energiegemeenschappen alle 8 activiteiten aan.

Figuur 3: Het aantal organisaties dat aangeeft actief te zijn bij een bepaalde activiteit

2.3.3 Verhoudingen tussen de types vennoten of leden

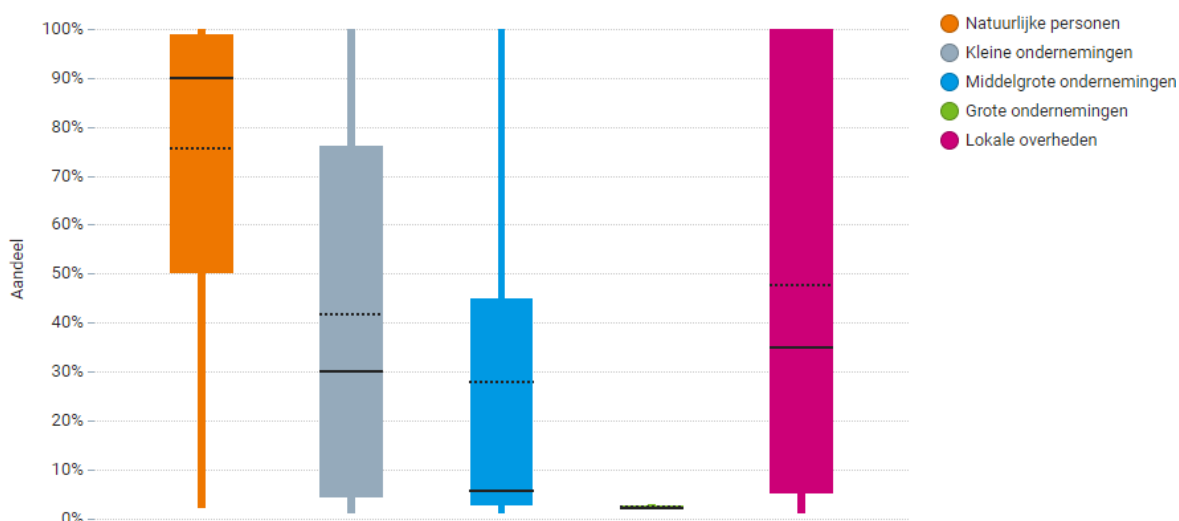
Niet elk type vennoot/lid is aanwezig in elke geregistreerde energiegemeenschap. Figuur 4 geeft een beeld van hoe vaak een bepaald type vennoot/lid aanwezig is. Ten opzichte van het rapport van vorig jaar vallen twee evoluties op. Kleine ondernemingen (70%) hebben de natuurlijke personen (70%) ingehaald bij de gemelde organisaties. De verhouding tussen beide types leden/vennoten was minder gelijklopend (73% natuurlijke personen en 68% kleine ondernemingen) in het vorige rapport. Daarnaast wordt de gelijke opgang van middelgrote ondernemingen en lokale overheden doorbroken waarbij de middelgrote ondernemingen 2% vaker worden vermeld als type vennoot of lid. Het aandeel van grote ondernemingen als type vennoot of lid blijft constant op 4%.

Figuur 4: Het aantal keer dat een type vennoot/lid aanwezig is in de gemelde organisaties

De verhoudingen tussen de verschillende types vennoten of leden verschillen sterk van melding tot melding. De boxplots¹⁹ in Figuur 5 geven een idee van de verhoudingen die worden ingevuld bij elk type vennoot of lid. Enkel aandelen verschillend van 0 werden opgenomen in de boxplot. Zo zien we enkel het aandeel van een bepaald type vennoot/lid wanneer die aanwezig is in de organisatie.

Lokale overheden tonen een grote spreiding. Vaak zijn ze in beperkte mate aanwezig als vennoot of lid, maar in andere gevallen kunnen ze het enige aanwezige type vennoot of lid zijn. In de periode tussen april 2024 en september 2025 is de opvallendste evolutie dat een aantal energiegemeenschappen gemeld werd waarbij lokale overheden de enige vennoot of type lid vormden. Hierdoor stijgt de mediaan van 10% naar 35%. Wanneer natuurlijke personen aanwezig zijn, zijn ze meestal in de meerderheid. Grote ondernemingen hebben daarentegen een zeer beperkt aandeel wanneer ze aanwezig zijn.

Figuur 5: Een boxplot¹⁹ van de aandelen van vennoten/leden wanneer ze aanwezig zijn in de organisatie. De volle zwarte lijn is de mediaan, de gestreepte zwarte lijn is het gemiddelde

2.3.4 Nabijheidsvereiste

Wanneer een organisatie zich meldt als HEG, moet deze ook aangeven op welke wijze ze de nabijheidsvereiste invult. De vaststellingen in onze vorige rapporten blijven grotendeels dezelfde. 18% geeft aan op basis van technische nabijheid te werken, en 82% op basis van geografische nabijheid. De geografische nabijheid kan heel breed of heel eng worden ingevuld: gaande van heel België (wat eigenlijk niet mogelijk is, het werkingsgebied van een HEG kan zich geografisch gezien maximaal tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest uitstrekken), tot de gebouwen van een scholengemeenschap en haar werknemers.

¹⁹ Een boxplot geeft de spreiding weer van bepaalde data, in dit geval zijn dat de antwoorden die de gemelde organisaties gaven bij hun leden-/vennotensamenstelling. De boxplot deelt de antwoorden op in vier stukken (of kwartielen), die elk 25% van de antwoorden bevatten. De rechthoek die getekend staat duidt de twee middelste kwartielen aan (van 25 tot 75%), de lijnen naast de rechthoek geven de twee uiterste kwartielen aan (0- 25% en 75- 100%). In sommige gevallen staan er ook nog punten apart aangeduid, dit zijn uitschieters.

2.4 Aandachtspunten & suggesties

De aandachtspunten en suggesties m.b.t. het regelgevend kader voor energiegemeenschappen die we hieronder vermelden, hebben we deels ook reeds aangehaald in onze drie voorgaande rapporten²⁰.

Eerst en vooral blijft de vaststelling dat verschillende **decretale toepassingsvoorwaarden** voor de twee types energiegemeenschappen **(te) vaag of ruim geformuleerd** zijn. Bijvoorbeeld: de vereiste dat winstoogmerk ondergeschikt is aan het hoofddoel²¹, de vereiste dat men “niet betrokken is bij grootschalige commerciële activiteiten en de energiesector niet de belangrijkste economische activiteit vormt”²², de vereiste dat “deelname aan de energiegemeenschap niet de belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormt”²³, etc. We herhalen onze oproep aan de Vlaamse regelgever om komaf te maken met vage toepassingsvoorwaarden voor energiegemeenschappen en de overbodige overlap die momenteel bestaat tussen de twee types energiegemeenschappen.

Een ander pijnpunt waarop eerder werd gewezen, betreft de **meldingsprocedure**, die bij de Vlaamse Nutsregulator is ondergebracht. De **controle** die we uitvoeren op de ontvangen meldingen, is namelijk **noodzakelijkerwijze beperkt en dus niet sluitend**. Enerzijds omwille van de onduidelijke toepassingsvoorwaarden voor energiegemeenschappen, zoals hoger vermeld. Vage of te ruim geformuleerde toepassingsvoorwaarden zijn zeer moeilijk of quasi onmogelijk controleerbaar. Daarnaast is het vereiste inzake het hoofddoel van energiegemeenschappen (“verschaffen van voordelen op ecologisch, economisch of sociaal gebied voor de vennoten, leden of de omgeving waar de energiegemeenschap actief is”)²⁴ ook niet eenvoudig controleerbaar in de praktijk. Anderzijds moeten we rekening houden met de aard van de procedure bij de Vlaamse Nutsregulator – namelijk een meldings- en geen erkenningsprocedure – en het vrij beperkte aantal gegevens die in dit kader volgens het Energiebesluit mogen worden opgevraagd bij de melding.

De Vlaamse regelgever zou er dan ook eventueel voor kunnen opteren om de meldingsprocedure bij de Vlaamse Nutsregulator diepgaander te hervormen. Zoals reeds vermeld in ons rapport van 2022, zou een erkenningsprocedure voor energiegemeenschappen mogelijks een alternatief kunnen zijn. Wel zouden hierbij o.i. alle mogelijke voor- en nadelen goed tegen elkaar moeten worden afgewogen. Zo mag niet uit het oog worden verloren dat een erkenningsprocedure zowel voor de ‘kandidaat-energiegemeenschappen’ als de beoordelende instantie een aanzienlijke bijkomende administratieve belasting betekent. Daarnaast mag een erkenningsprocedure geen doel op zich zijn: het is maar relevant om de toegang tot de energiegemeenschapsconcepten strikt(er) te bewaken, als het label “EGB” of “HEG” effectief gepaard gaat met de toekenning van bepaalde rechten, zoals bijvoorbeeld het recht om aan energiedelen te doen (al dan niet met de mogelijkheid om daarbij een prijs aan te rekenen). Indien daarentegen het recht om aan energiedelen te doen (nog) minder afhankelijk wordt van het al of niet beschikken over het label “EGB” of “HEG” – bijvoorbeeld omdat het ook op basis van een overeenkomst kan worden

²⁰ RAPP-2022-23, secties 2.3 en 2.4 (raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2022-23), RAPP-2023-13, secties 4.2.1.1 en 4.2.1.2 (raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2023-13) en RAPP-2024-10, sectie 2.2 (raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2024-10).

²¹ Art. 4.8.1, §1, tweede lid en art. 4.8.2, §1, eerste lid Energiedecreet.

²² Art. 4.8.1, §1, vierde lid Energiedecreet.

²³ Art. 4.8.2, §1, derde lid Energiedecreet.

²⁴ Art. 4.8.1, §1, tweede lid en art. 4.8.2, §1, eerste lid Energiedecreet.

opgezet – dan lijkt er een argument minder te zijn om de toegang tot de energiegemeenschapsconcepten strikt(er) te bewaken.

Een nieuwe Europese richtlijn, de zgn. ‘**EMD5-richtlijn**’²⁵, voorziet in nieuwe regels inzake energiedelen. Deze nieuwe regels inzake energiedelen slaan echter slechts in een zeer geringe mate de brug met de oudere, al in Vlaams recht omgezette regels inzake EGB en HEG uit de Vierde Elektriciteitsrichtlijn²⁶ resp. de Richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen²⁷. Daarentegen voorziet de EMD5-richtlijn wel in de mogelijkheid om aan energiedelen te doen op basis van overeenkomsten, naast de mogelijkheid om aan energiedelen te doen via een juridische entiteit (EGB of HEG). Dit kan op het eerste gezicht een verruiming lijken van de mogelijkheden van energiedelen buiten energiegemeenschappen om, al zal in de Vlaamse regelgeving moeten worden uitgeklaard of een actieve afnemer in alle gevallen een absolute vrijheid heeft om te kiezen voor hetzij energiedelen op basis van overeenkomsten, hetzij energiedelen via een juridische entiteit.

De nieuwe EU-regelgeving rond energiedelen vormt o.i. voor de Vlaamse regelgever een goede aanleiding om naast regels inzake energiedelen en energie verkopen ook de regels inzake energiegemeenschappen te evalueren en bij te sturen waar relevant. Volgens ons strekt het tot aanbeveling om dit *geïntegreerd* te bekijken, zeker omdat de nieuwe EU-regels m.b.t. energiedelen ook bepaalde vragen doen rijzen m.b.t. de functie en rol van energiegemeenschappen.

²⁵ Zie meer hierover *infra* in sectie 3.5.

²⁶ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, *Pb.L.* 14 juni 2019.

²⁷ Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, *Pb.L.* 21 december 2018.

3 Energiedelen en energie verkopen

3.1 Situering

3.1.1 Wat is energiedelen en energie verkopen?

Energiedelen houdt in dat een actieve afnemer²⁸ zelfgeproduceerde energie direct deelt, met zichzelf of binnen een groep met andere actieve afnemers. Dat kunnen burgers (bv. burens, vrienden, familie) zijn, maar ook overheden en bedrijven. Er zijn verschillende vormen van energiedelen²⁹.

- **Energiedelen met zichzelf:** één actieve afnemer deelt zelfgeproduceerde energie tussen verschillende eigen verblijfplaatsen/(bedrijfs)vestigingen (d.w.z. tussen verschillende toegangspunten waarvan die actieve afnemer titularis is).

- **Energiedelen binnen een gebouw:** een groep actieve afnemers deelt de gezamenlijk geproduceerde energie met elkaar, binnen hetzelfde appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw³⁰.

- **Energiedelen binnen een energiegemeenschap:** vennoten of leden van een EGB of een HEG delen de binnen/door de energiegemeenschap geproduceerde energie met elkaar.

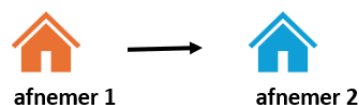
²⁸ Het begrip “actieve afnemer” wordt gedefinieerd in art. 1.1.3, punt 8°/4 Energiedecreet als: “een afnemer die aangesloten is op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, een gesloten distributienet van elektriciteit of een afnemer van thermische energie die aangesloten is op een warmte- of koudenet en die een of meer van de activiteiten, vermeld in artikel 4.4.2, uitoefent, terwijl die activiteiten niet zijn belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormen”. Onder de activiteiten, vermeld in art. 4.4.2 Energiedecreet, zijn ook energiedelen en P2P opgenomen.

²⁹ Zie art. 7.2.1, §1 Energiedecreet en de definitie van ‘energiedelen’ in art. 1.1.3, punt 38°/1 Energiedecreet.

³⁰ Zie de definitie van ‘appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw’ in art. 7.2.1, §1 Energiedecreet.

Daarnaast zijn er ook verschillende vormen van energie verkopen.

- **Peer-to-peerhandel van groene stroom (P2P):** een actieve afnemer verkoopt de groene stroom die hij zelf heeft geproduceerd en injecteert op het net op zijn verblijfplaats of (bedrijfs)vestiging aan één andere actieve afnemer³¹.

- **Meervoudige P2P:** meerdere actieve afnemers produceren elk afzonderlijk groene stroom, injecteren deze op het net op hun eigen verblijfplaats of (bedrijfs)vestiging, en verkopen deze groene stroom elk afzonderlijk aan één en dezelfde actieve afnemer-koper. In feite is dit louter een combinatie van verschillende P2P's. De omgekeerde situatie, d.w.z. één actieve afnemer die verkoopt aan meerdere actieve afnemer-kopers, is daarentegen niet mogelijk.

- **Verkoop van groene stroom in gebouwen (VME-verkoop):** de vereniging van mede-eigenaars ('VME') verkoopt de groene stroom die wordt geproduceerd in of op een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw, of de aanhorigheden van dat gebouw, aan de afnemers in dat gebouw. Naast verkoop door een VME (in gebouwen waar die aanwezig is), is de regeling van overeenkomstige toepassing op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen die maar één eigenaar hebben of op het geval waarbij een mede-eigenaar van de VME (of van de andere mede-eigenaars in onverdeeldheid) het recht heeft gekregen om de gemeenschappelijke delen van het gebouw privé te gebruiken (voor bv. een private zonnepaneelinstallatie op het dak)³².

Meer informatie over de verschillende vormen van energiedelen en energie verkopen is terug te vinden op onze website³³.

³¹ Zie art. 7.2.2, §2 Energiedecreet.

³² Zie art. 7.2.3, §2 Energiedecreet. Art. 7.2.3, §1 Energiedecreet bevat een definitie van 'appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw' (dezelfde als in art. 7.2.1, §1 Energiedecreet).

³³ Zie: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/energie-delen-en-verkopen.

3.1.2 Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen energiedelen en energie verkopen?

De verschillende types van energiedelen en energie verkopen hebben **grotendeels gelijkaardige kenmerken**:

- Het 'uitwisselen' van de elektriciteit verloopt op kwartierbasis. Dit vereist dat de betrokken actieve afnemers een digitale meter hebben waarbij 'meetregime 3' (registratie + doorsturen van kwartierwaarden naar leverancier) werd geactiveerd.
- Energiedelen en verkopen zijn begrensd tot de afname van de actieve afnemer die de groene stroom koopt.
- De actieve afnemers die betrokken zijn bij energiedelen en verkopen moeten elk een elektriciteitsleveringscontract hebben bij een commerciële leverancier, die toegangshouder blijft.
- Energiedelen en verkopen hebben beiden enkel een impact op de energiekostencomponent ('commodity') van de elektriciteitsfactuur.

Energiedelen **verschilt** van energie verkopen, in de zin dat energiedelen een kosteloze uitwisseling van energie is, terwijl het tweede, zoals de naam het aangeeft, een verkoop is. Het kosteloze karakter van energiedelen houdt in dat de betrokken actieve afnemers onderling geen prijs mogen aanrekenen voor de energie die zij uitwisselen. Bij energie verkopen mogen de betrokken actieve afnemers daarentegen onderling een prijs afspreken voor de groene stroom die wordt verkocht.

3.2 Rol Vlaamse Nutsregulator: vastleggen marktregels

3.2.1 Protocol Fluvius

Het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (hierna: '**TRDE**')³⁴ van de Vlaamse Nutsregulator vereist dat Fluvius een **protocol** uitwerkt i.v.m. de implementatie van de verschillende vormen van energiedelen en energie verkopen, en dit indient bij de Vlaamse Nutsregulator (voorheen VREG). De Vlaamse Nutsregulator beoordeelt vervolgens het voorstel van Fluvius en keurt het protocol goed als het voldoet aan de vereisten opgenomen in het TRDE. De vereisten opgenomen in het TRDE hebben onder meer betrekking op de minimuminhoud van het protocol. Zo moet het protocol o.a. regelen hoe energiedelen en energie verkopen opgestart kunnen worden, op basis van welke verdeelsleutels dit kan verlopen, hoe deelnemers toegevoegd en verwijderd kunnen worden, hoe de meetgegevens en andere informatie worden uitgewisseld tussen Fluvius en de energieleveranciers, etc.³⁵

De eerste versie van het Fluvius-protocol trad in werking op 1 januari 2022 en had enkel betrekking op energiedelen in een gebouw. Vervolgens werden stapsgewijs de andere vormen van energiedelen en energie verkopen geregeld in nieuwe versies van het protocol. Die evolutie hebben we in onze voorgaande rapporten uitgebreid toegelicht³⁶.

³⁴ Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest, zoals goedgekeurd bij beslissing van de VREG van 24 maart 2023 (BESL-2023-07) en gewijzigd bij beslissing van de VREG van 22 november 2024 (BESL-2024-106), raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/technische-reglementen.

³⁵ Zie de artikelen 4.3.64 t.e.m. 4.3.66 TRDE.

³⁶ RAPP-2022-23, sectie 3.2 (raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2022-23) en RAPP-2023-13, sectie 4.2.2.1 (raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2023-13).

Tabel 3: Opeenvolgende protocolversies energiedelen en energie verkopen

Onderwerp	Beslissing tot goedkeuring	Datum inwerking-treding
eerste protocolversie <i>energiedelen in gebouw</i>	BESL-2021-146	01/01/2022
tweede protocolversie <i>energiedelen (in gebouw + met zichzelf) P2P (enkelvoudig)</i>	BESL-2022-57	01/07/2022
derde protocolversie <i>energiedelen (alle vormen) P2P (enkelvoudig + meervoudig)</i>	BESL-2022-207	23/01/2023
protocolversie 3.1 <i>energiedelen (alle vormen) P2P (enkelvoudig + meervoudig) VME-verkoop</i>	BESL-2023-32	18/04/2023
protocolversie 3.2 (huidige versie) <i>energiedelen (alle vormen) P2P (enkelvoudig + meervoudig) VME-verkoop</i>	BESL-2024-62	10/07/2024

De protocolversie die momenteel van kracht is ("**versie 3.2**")³⁷, dateert van juli 2024. Deze protocolversie verschilt slechts minimaal van protocolversie 3.1 van april 2023. De zeer beperkte aanpassingen waren louter het gevolg van een wijziging m.b.t. de financiële reconciliatie van energiedelen en energie verkopen. Deze financiële reconciliatie wordt niet in het protocol zelf geregeld, maar volgens een overeenkomst tussen de marktpartijen in de schoot van FeReSO³⁸. Deze werd door de marktpartijen herzien, waarbij de frequentie van de financiële reconciliatie-run aangepast werd naar halfjaarlijks, in plaats van per kwartaal. Dit had op zich geen impact op de betrokkenen bij energiedelen en energie verkopen: er veranderde onder meer niets aan de frequentie van de berekening van de gedeelde/verkochte volumes.

3.2.2 Evaluatierapport Fluvius

Het TRDE van de Vlaamse Nutsregulator verplicht Fluvius ook om het protocol jaarlijks te **evalueren**. Meer bepaald moet Fluvius jaarlijks een stakeholderoverleg organiseren en de Vlaamse Nutsregulator een rapport bezorgen met een evaluatie van de werking van het protocol in de praktijk, de lessen die daaruit kunnen worden getrokken en de verbeteringen die kunnen worden aangebracht³⁹. Dat rapport kan dan de basis vormen voor aanpassingen van het protocol, indien uit de feedback van de belanghebbende partijen de noodzaak daartoe blijkt.

Fluvius heeft reeds drie opeenvolgende jaren evaluatierapporten overgemaakt, dit telkens in februari. Enkele relevante aspecten van de evaluatierapporten van 2023 en 2024 werden

³⁷ Deze protocolversie werd goedgekeurd bij de beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en verkoop van groene stroom in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen (protocolversie 3.2) en de afwijking van de consultatieplicht uit art. 4.3.64, §7 en art. 4.3.66, §6 *juncto* art. 1.2.4 TRDE (BESL-2024-62), samen met de goedgekeurde protocolversie (incl. bijlagen) raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2024-62.

³⁸ FEBEG Reconciliation and Settlement Organisation. Meer informatie raadpleegbaar via: www.fereso.be/nl/.

³⁹ Cf. art. 4.3.64, §10 en art. 4.3.66, §10 TRDE. Bij de wijziging van het TRDE bij beslissing van de VREG van 22 november 2024 (BESL-2024-106) is er in deze bepalingen een vrijstelling voorzien van de verplichting om een jaarlijks evaluatierapport te bezorgen, ingeval er in het beschouwde jaar een geconsulteerde wijziging van het protocol plaatsvond. In dat geval zal Fluvius immers al een consultatie van belanghebbenden georganiseerd hebben in de aanloop naar de wijziging van het protocol. Bovendien kan een evaluatie maar voldoende substantieel zijn wanneer er enig tijdsverloop is tussen de inwerkingtreding van het gewijzigde protocol enerzijds, en het moment van evaluatie anderzijds.

toegelicht in het Rapport Databeheer 2023⁴⁰ resp. het vorige rapport⁴¹ m.b.t. energiegemeenschappen, energiedelen en energie verkopen.

Hierna gaan we in op enkele relevante onderwerpen uit het evaluatierapport dat Fluvius ons bezorgde eind februari 2025.

3.2.2.1 *Verwerking registratie, communicatie naar beheerder en gegevensuitwisseling met leverancier*

Een bijlage bij het Fluvius-protocol, de zgn. “overeenkomst kwaliteitseisen”⁴², bevat onder meer de relevante termijnen (*Service Level Agreements* of ‘SLA’s’) die gelden in het kader van energiedelen en energie verkopen. Enkele relevante SLA’s zijn:

- 8 werkdagen: verwerken door Fluvius (en melden daarvan aan beheerder⁴³) van de initiële registratie van het energiedelen of energie verkopen via het webportaal ‘Mijn Fluvius’; voor wijziging van eerder geregistreerde gegevens geldt dezelfde termijn;
- maandelijks: communiceren van snapshot naar leverancier van alle punten in diens portefeuille die betrokken zijn bij energiedelen en energie verkopen; eventuele wijzigingen in die punten worden dagelijks aan leverancier gecommuniceerd;
- maand + 26 kalenderdagen: doorsturen naar leverancier van bestanden met de berekeningen aangaande energiedelen en energie verkopen van de voorgaande maand; dezelfde termijn geldt voor terbeschikkingstelling aan de beheerder van de uitgewisselde volumes, en voor rechtzettingen op reeds uitgestuurde berekeningen.

Over deze SLA’s verschaft Fluvius ons in haar evaluatierapport van februari 2025 de volgende informatie:

- De SLA van 8 werkdagen voor initiële registratie en wijziging werd telkens gehaald. Fluvius moet hierbij wachten totdat de mandaten van alle deelnemers (waarmee zij elk de “beheerder” mandateren) verzameld zijn. Vervolgens gaat de registratie of wijziging steeds in bij de eerstvolgende datumwissel (middernacht).
- Aan de leveranciers wordt sedert begin 2023 ook dagelijks bericht over nieuwe registraties en wijzigingen m.b.t. de punten in hun portefeuille, die betrokken zijn bij energiedelen en energie verkopen. Dit naast het al eerder bestaande maandelijks snapshot.
- Wat betreft de SLA van “een maand + 26 kalenderdagen” voor de gegevensuitwisseling met leveranciers en beheerder, vermeldde Fluvius in haar vorige evaluatierapport dat vanaf februari 2023 de aanvang van de berekeningsrun naar voren werd gebracht. Dat zorgde ervoor dat sindsdien in 98% van de gevallen de SLA van ‘een maand + 26 kalenderdagen’ wordt gehaald. Fluvius gaf nu aan dit cijfer bestendig te zien in 2024. Wel vermeldt Fluvius opnieuw dat ze ook nog een aantal maanden na de eerste berekeningsrun (her-)berekeningen doorstuurt naar de leveranciers. Om die reden herhaalt Fluvius de suggestie dat leveranciers de klassieke slotfactuur en de creditnota/verrekening van energiedelen of verkopen uit elkaar houden, en de creditnota/verrekening iets later in de tijd uit te sturen.

⁴⁰ RAPP-2023-20, sectie 3.2.5, raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2023-20.

⁴¹ RAPP-2024-10, sectie 3.3, raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2024-10.

⁴² Raadpleegbaar via www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/bijlage_2_-_overeenkomst_kwaliteitseisen.pdf.

⁴³ Alle deelnemers aan energiedelen en energie verkopen moeten telkens gezamenlijk één “beheerder” mandateren, die namens hen zal optreden als SPOC t.a.v. Fluvius. Deze beheerder kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn, en kan ofwel één van de deelnemers zelf zijn, ofwel een derde partij.

3.2.2.2 Verbetervoorstellen Fluvius en vooropgestelde vervolgacties

Fluvius vermeldt in haar evaluatierapport verschillende verbetervoorstellen, gebaseerd op de feedback die zij tijdens het stakeholderoverleg van november 2024 en overleg met de leveranciers en FEBEG heeft ontvangen. Meer bepaald identificeert Fluvius zowel verbeterpunten op vlak van de configuratie en het beheer van energiedelen en verkopen via het webportaal 'Mijn Fluvius', als verbeterpunten op vlak van de ondersteuning van de marktwerking voor energiedelen en energie verkopen.

Bij de verbeterpunten die betrekking hebben op de **configuratie en het beheer van energiedelen en energieverkopen via 'Mijn Fluvius'**, zijn er verschillende verbeterpunten die ook in het vorige evaluatierapport van februari 2024 werden vermeld. In het recentste evaluatierapport geeft Fluvius hierover een nieuwe stand van zaken:

- de mogelijkheid van grotere aantallen deelnemers per groep die aan energiedelen of energie verkopen doet

Het Fluvius-protocol beperkt het aantal deelnemers van een groep die aan energiedelen of energie verkopen doet, momenteel tot maximaal 100. Fluvius haalde ter ondersteuning van die limiet in haar vorige evaluatierapport al verschillende redenen aan (o.a. moeilijkere beheersbaarheid van grotere groepen, impact op verrekeningen), en herhaalt dat grotere groepen ondersteunende ontwikkelingen op vlak van automatisering en mandatering (zie ook verder) vergen.

Hoewel we in onze beslissing tot goedkeuring van de derde protocolversie Fluvius gevraagd hebben om op termijn de beperking tot 100 deelnemers weg te werken⁴⁴, gaven we in ons rapport van vorig jaar aan ons te kunnen vinden in de bedenking dat de zin van de mogelijkheid van grotere aantallen deelnemers per groep best ook maatschappelijk wordt nagegaan. De Vlaamse regelgever zou deze afweging kunnen meenemen bij de omzetting van de nieuwe regels rond energiedelen in de EMD5-richtlijn⁴⁵.

- de mogelijkheid van een nog meer doorgedreven vorm van automatisering via machine-to-machine (API) data-uitwisseling

Fluvius linkt dit verbeterpunt aan meer dynamische cases van energiedelen en verkopen, waarbij recurrent (bijvoorbeeld dagelijks) aanpassingen aan verdeelsleutels of matching van deelnemers worden beoogd. Fluvius geeft aan dat de ontwikkeling van een API geen al te grote investering is, maar dat eerst een aantal acties moeten worden genomen vanuit het beleid en de regulator: i) controle van de hoogte van de administratieve kost die leveranciers aanrekenen in geval van energiedelen en verkopen, ii) een debat rond de rollen en verantwoordelijkheden van (markt)partijen bij energiedelen en verkopen, en iii) een wettelijke oplossing rond de aanrekening van het sociaal tarief.

We laten het in het midden of een oplossing voor al deze zaken vereist is vooraleer tot de ontwikkeling van een API kan worden overgegaan, al lijkt het wel logisch om de omzetting van de nieuwe regels rond energiedelen in de EMD5-richtlijn af te wachten. Zoals nog zal worden toegelicht in sectie 3.5 van dit rapport, mogen er nl. wel een aantal substantiële wijzigingen van de regels rond energiedelen verwacht worden.

⁴⁴ BESL-2022-207, raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2022-207.

⁴⁵ Zie hierover ook *infra* sectie 3.5.

- de vereenvoudiging van de mandatering van de beheerder door de deelnemers, in geval van grotere groepen

In haar evaluatierapport van vorig jaar, lichtte Fluvius al toe dat een vereenvoudigde mandatering van de beheerder door de deelnemers aangewezen lijkt, in geval van grotere groepen die aan energiedelen of energie verkopen doen. Een individueel mandaat waarbij telkens door de deelnemers bij groepswijziging een nieuwe toestemming gegeven moet worden, kan dan niet flexibel genoeg blijken. Fluvius geeft in haar evaluatierapport van dit jaar opnieuw mee dat het bij grotere aantallen deelnemers aangewezen lijkt een ruimer mandaat te hebben voor “beheer van deelname aan energiedelen”, waarbij de deelnemer zich registreert bij de beheerder in plaats van bij de energiedeelgroep. De beheerder kan de deelnemer dan matchen binnen bepaalde (sub)deelgroepen, volgens een bepaalde prioriteit en al dan niet met variabele verdeelsleutels.

We stellen vast dat Fluvius in het evaluatierapport verder niet concreet meegeeft welke stappen zij plant te zetten om deze flexibelere mandatering te realiseren. Uit andere passages in het rapport kunnen we echter afleiden dat Fluvius dit koppelt aan het andere mogelijke verbeterpunt m.b.t. de mogelijkheid van grotere aantallen deelnemers per groep (zie hoger).

Andere verbeterpunten hebben betrekking op de **ondersteuning van de marktwerking voor energiedelen en energie verkopen**. Fluvius heeft na het stakeholderoverleg van november 2024 opnieuw via een bevraging aan prioriteitsbepaling gedaan. In de conclusie van het evaluatierapport vermeldt Fluvius in dit verband ook het volgende:

“In 2024 zien we de markt voor energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop stagneren. Vanuit de commerciële markt is er de hoop of wens dat de huidige rollen en verantwoordelijkheden in de markt aangepast worden. Het is vanuit dat perspectief dat de commerciële markt kijkt naar de marktintegratie van energiedelen. Totdat een beslissing wordt genomen over het al of niet wijzigen van de rolverdeling is het onmogelijk voor Fluvius om vooruitgang te boeken op vlak van marktintegratie.”

Daarnaast vermeldt Fluvius in een ander deel van het rapport wel dat Fluvius in de loop van 2025 verder marktoverleg zal voeren in het licht van de omzetting van de nieuwe Europese richtlijn, om meer inzicht te verzamelen in de manier waarop leveranciers de inrichting van ‘supply split’ (d.w.z. afnemer met meerdere elektriciteitsleveringscontracten) en de relatie met energiedelen zien.

Zoals hoger al kort aangestipt, en zoals verder zal worden toegelicht in sectie 3.5 van dit rapport, is er een Europese richtlijn (‘EMD5-richtlijn’) met nieuwe regels rond energiedelen (en de zgn. ‘supply split’). Die moeten nog worden omgezet in de Vlaamse regelgeving. Concreet houdt dit dus in dat de Vlaamse regelgever opnieuw met een kritische blik zal moeten kijken naar de bestaande regels rond energiedelen in het Energiedecreet en het Energiebesluit. De rolverdeling tussen de betrokkenen bij energiedelen (deelnemers – netbeheerder - toegangshouders/leveranciers) kan daarbij logischerwijze ook onder de loep worden genomen.

Dat neemt niet weg dat een structurele integratie in de marktprocessen van de gegevensuitwisseling m.b.t. energiedelen en energie verkopen de voorkeur geniet.

Eén van de door Fluvius vermelde verbeterpunten op vlak van marktwerving, heeft betrekking op de **aanpassing van de standaard allocatiepuntconfiguratie** voor allocatiepunten die betrokken zijn bij energiedelen of energie verkopen. Energiedelen en energie verkopen verlopen nl. op kwartierbasis, wat maakt dat een digitale meter in het zgn. ‘meetregime 3’ (d.w.z. registreren + doorsturen van kwartierwaarden naar leverancier) noodzakelijk is. De activering van ‘meetregime 3’ vergt een aanpassing van de allocatiepuntconfiguratie. Fluvius geeft mee dat men momenteel bij een leverancierswissel terugvalt op ‘meetregime 1’ (d.w.z. doorsturen van maandwaarden naar de leveranciers) en men opnieuw ‘meetregime 3’ moet aanvragen bij de nieuwe leverancier. Dat kan zorgen voor een onderbreking van het energiedelen of energie verkopen. Om dat te vermijden en de netgebruikers en de leveranciers te ontzorgen, stelt Fluvius voor om het TRDE aan te passen, in die zin dat ‘meetregime 3’ (registreren + doorsturen van kwartierwaarden naar leverancier) zou worden vastgelegd als standaard allocatiepuntconfiguratie voor netgebruikers die deelnemen aan energiedelen, energie verkopen of een flexibiliteitsproduct dat tevens ‘meetregime 3’ vereist. De Vlaamse Nutsregulator zal dit voorstel evalueren in het kader van de eerstvolgende consultatie m.b.t. de herziening of wijziging van het TRDE.

3.3 Stand van zaken

Op onze website publiceren we een interactief dashboard⁴⁶ met maandelijkse statistieken afkomstig van Fluvius. Ze geven een beeld van het aantal groepen dat energie deelt of verkoopt, de deelnemers, en de volumes die onderling gedeeld of verkocht worden. In deze sectie gaan we dieper in op de **statistieken tot en met december 2024**.

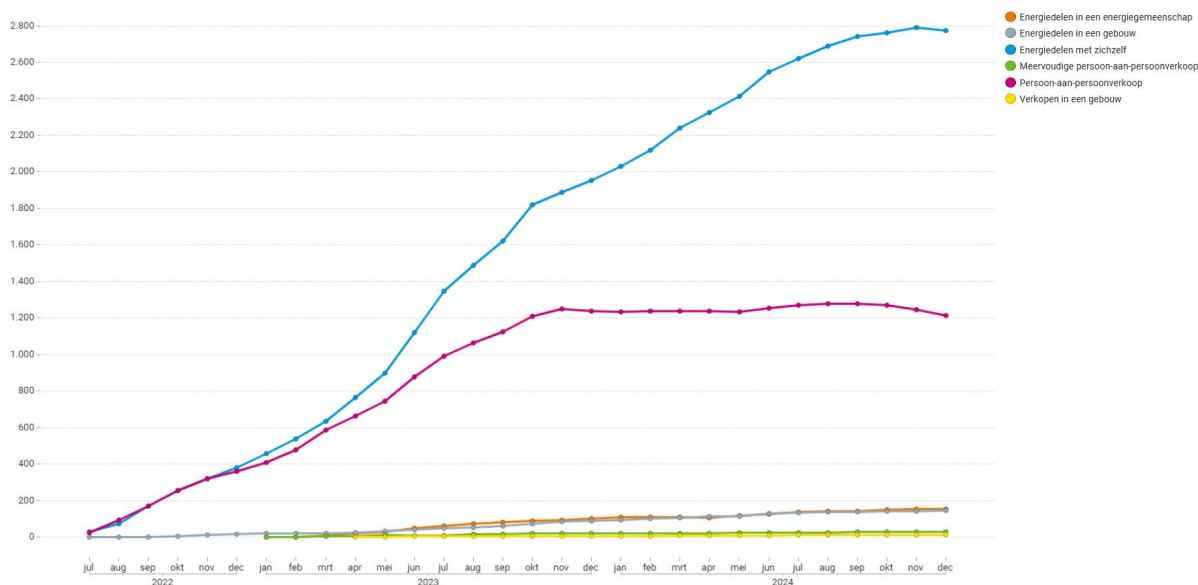
3.3.1 Aantal groepen en deelnemers

Figuur 6 toont het **aantal groepen** dat energie deelt of verkoopt. Zoals vermeld in sectie 3.1.1, gebeurt energiedelen of energie verkopen altijd in een bepaalde (groeps)vorm, bijvoorbeeld een groep actieve afnemers in een gebouw, een groep vennoten of leden van een energiegemeenschap, of twee actieve afnemers (P2P).

Het aantal groepen toont een stijgend verloop. In totaal zijn er in december 2024 4.331 groepen, wat een significante stijging (+27%) is t.o.v. december 2023 (3.409 groepen). De stijging bereikte voor de bestudeerde periode in november 2024 een plafond (4.379) en vlakke in december af.

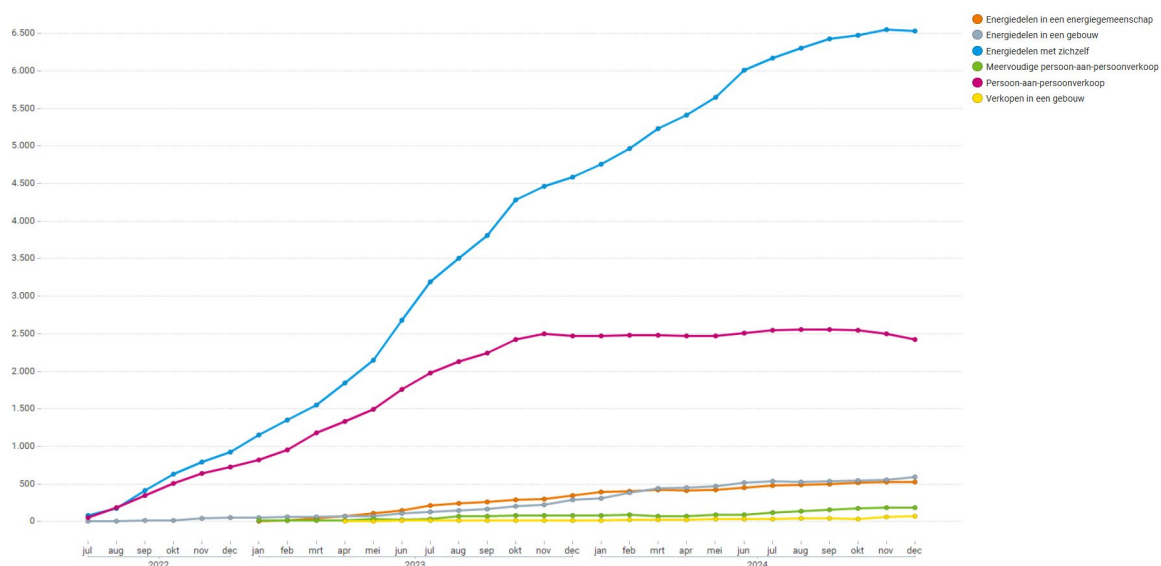
De meest voorkomende types zijn energiedelen met zichzelf en P2P. De andere types hebben slechts een beperkt aantal groepen. Het lijkt logisch dat de types met een laag aantal deelnemers per groep vaker voorkomen, omdat kleine groepen makkelijker op te zetten zijn.

⁴⁶ Zie: https://dashboard.vreg.be/report/DMR_Elektriciteit_Energiedelen.html.

Figuur 6: Het aantal groepen waarbinnen energie wordt gedeeld of verkocht

Figuur 7 toont de evolutie van het **aantal deelnemende toegangspunten**, ook omschreven als het aantal deelnemers of locaties. Net zoals het aantal groepen stijgen de aantallen hier ook, ook al blijven de aantallen nog steeds beperkt. Met een totaal aantal toegangspunten van 10.324 in december 2024 (wat een stijging is van 33% in vergelijking met 7.779 toegangspunten in december 2023) op een totaal aantal van 3,6 miljoen toegangspunten in Vlaanderen⁴⁷, is slechts 0,28% betrokken bij energiedelen of energie verkopen. Ondanks het stijgende aantal deelnemende toegangspunten blijft deelname aan energiedelen of energie verkopen dus heel beperkt.

Figuur 7: Het aantal deelnemers/locaties (toegangspunten) van groepen waarbinnen energie wordt gedeeld of verkocht

Ook hier zijn de meest voorkomende types energiedelen met zichzelf en P2P. Dit lijkt erop te wijzen dat deze twee types momenteel populairder zijn dan de andere types.

⁴⁷ Zie tabblad "Toegangspunten" op https://dashboard.vreg.be/report/DMR_Energieafnemers%20en%20volumeE.html.

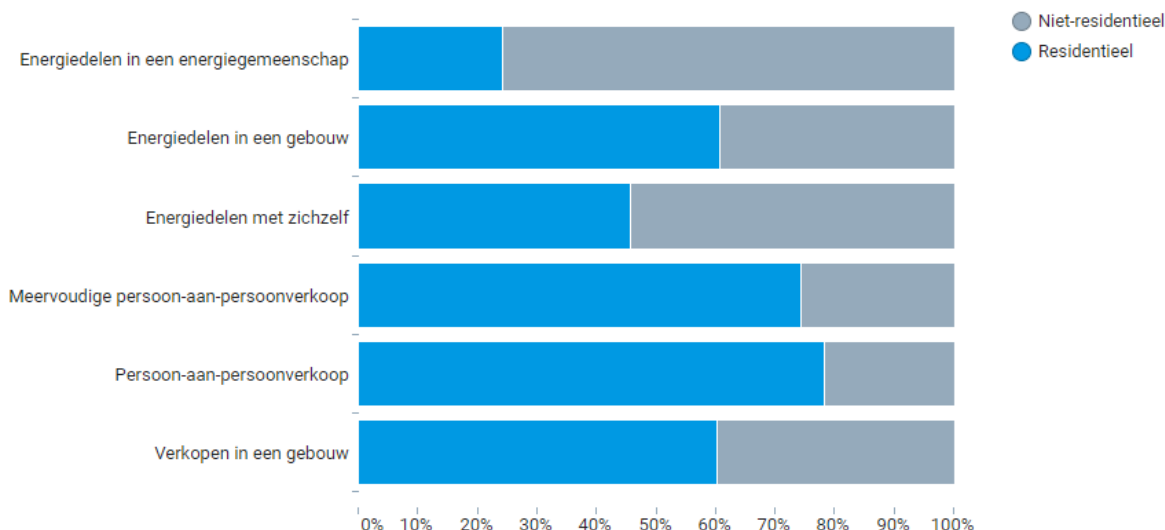
Tabel 4 toont het **gemiddelde aantal toegangspunten binnen een groep**. Het toont de gemiddelde grootte van een groep, waarbij we zouden verwachten dat de grotere groepen opduiken bij types zoals energiedelen in een energiegemeenschap en meervoudige P2P. De kleinste groepen verwachten we te vinden bij P2P, waarbij het maximum aantal deelnemers logischerwijze 2 is.

Terwijl we inderdaad een gemiddelde grootte van exact 2 terugvinden bij P2P, zien we geen grote groepen verschijnen bij de andere types. Het hoogste gemiddelde, dat bovendien sterk gestegen is tussen december 2023 en december 2024, zien we bij meervoudige P2P met 6,1, gevolgd door verkopen in een gebouw dat stijgt van 2,8 naar een gemiddelde van 4,5 gemiddelde deelnemers per groep.

Tabel 4: Het gemiddeld aantal leden per groep waarbinnen energie wordt gedeeld of verkocht

Type	Gemiddeld aantal toegangspunten per groep (dec 2024)	Gemiddeld aantal toegangspunten per groep (dec 2023)
Energiedelen in een energiegemeenschap	3,4	3,4
Energiedelen in een gebouw	4	3,1
Energiedelen met zichzelf	2,4	2,3
Meervoudige persoon-aan-persoonverkoop	6,1	3,5
Persoon-aan-persoonverkoop	2	2
Verkopen in een gebouw	4,5	2,8

Het type deelnemers (residentieel of niet-residentieel) varieert per type energiedelen en energie verkopen, zoals te zien in Figuur 8. De grootste aantallen residentiële toegangspunten zitten bij P2P en meervoudige P2P. Energiedelen in een energiegemeenschap heeft het laagste aantal residentiële toegangspunten; slechts 24% van de deelnemende toegangspunten is residentieel.

Figuur 8: De aandelen residentiële en niet-residentiële afnemers die actief zijn binnen een bepaald type energiedelen en verkopen in december 2024

3.3.2 Installaties en gedeelde volumes

Binnen elke groep waar energie gedeeld of verkocht wordt, is er elektriciteitsproductie. Het deel van de elektriciteitsproductie dat de producent zelf niet verbruikt, kan binnen hetzelfde kwartier gedeeld/verkocht worden binnen de groep. Tabel 5 toont de totale grootte van alle productie-installaties binnen een bepaald type energiedelen of energie verkopen. In december 2024 is er in totaal 138.029 kVA **productiecapaciteit** aanwezig op de toegangspunten die deel uitmaken van de groepen die energie delen of energie verkopen. In 2023 ging het om 90.329 kVA.

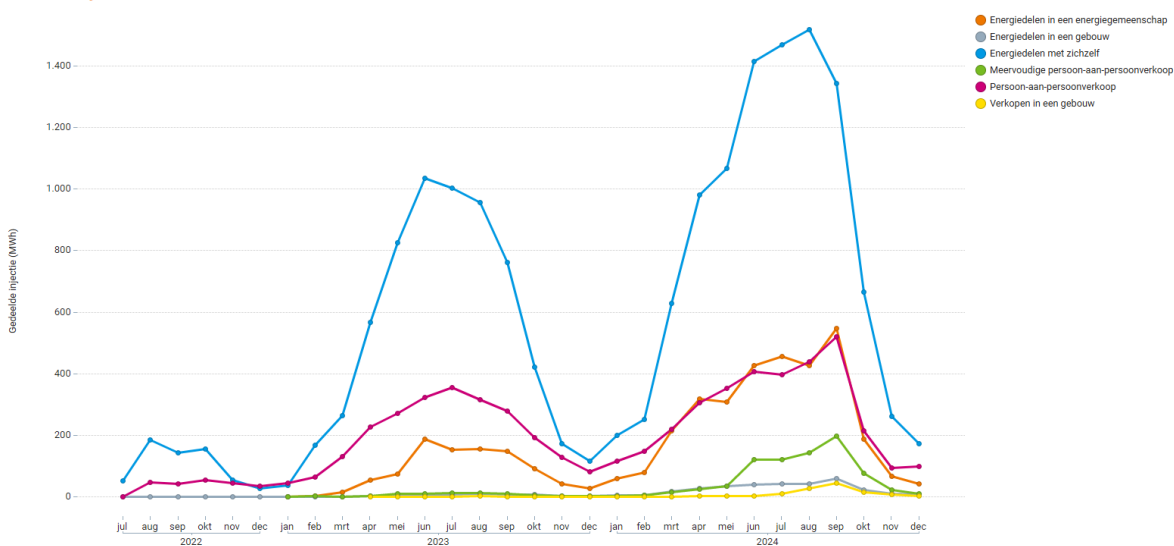
De grootste productiecapaciteit zit bij de meest populaire vormen van energiedelen: energiedelen met zichzelf en P2P. Als we echter kijken naar de **gemiddelde geïnstalleerde capaciteit** binnen één groep die energie deelt of verkoopt, zien we dat een energiegemeenschap gemiddeld gezien de grootste capaciteit heeft. Ook energiedelen met zichzelf en meervoudige P2P hebben grotere capaciteiten.

Tabel 5: De totale grootte van alle installaties die deel uitmaken van de groepen die energie delen of energie verkopen, en de gemiddelde grootte van de installaties binnen één groep

Type	Totale grootte installaties [kVA]	Gemiddelde geïnstalleerde capaciteit per groep [kVA]
Energiedelen in een energiegemeenschap	14.727	96
Energiedelen in een gebouw	2.628	18
Energiedelen met zichzelf	90.334	33
Meervoudige persoon-aan-persoonverkoop	4.836	161
Persoon-aan-persoonverkoop	24.684	20
Verkopen in een gebouw	820	55

Figuur 9 toont de **gedeelde volumes** in 2024. Het toont duidelijk de seizoenseffecten, waarbij de volumes in de zomer het hoogste zijn. In Tabel 6 staan de totale volumes die in 2024 werden gedeeld. Ook in termen van volume zijn energiedelen met zichzelf en P2P de meest populaire vormen. Het valt op dat ten opzichte van 2023 de gedeelde volumes over de hele lijn bijzonder sterk toegenomen zijn.

Gedeelde injectie

Figuur 9: De volumes die in 2022, 2023 en 2024 gedeeld zijn binnen de groepen die energiedelen of energie verkopen

Tabel 6: De totale gedeelde injectie in 2024 en 2023, per type energiedelen en verkopen

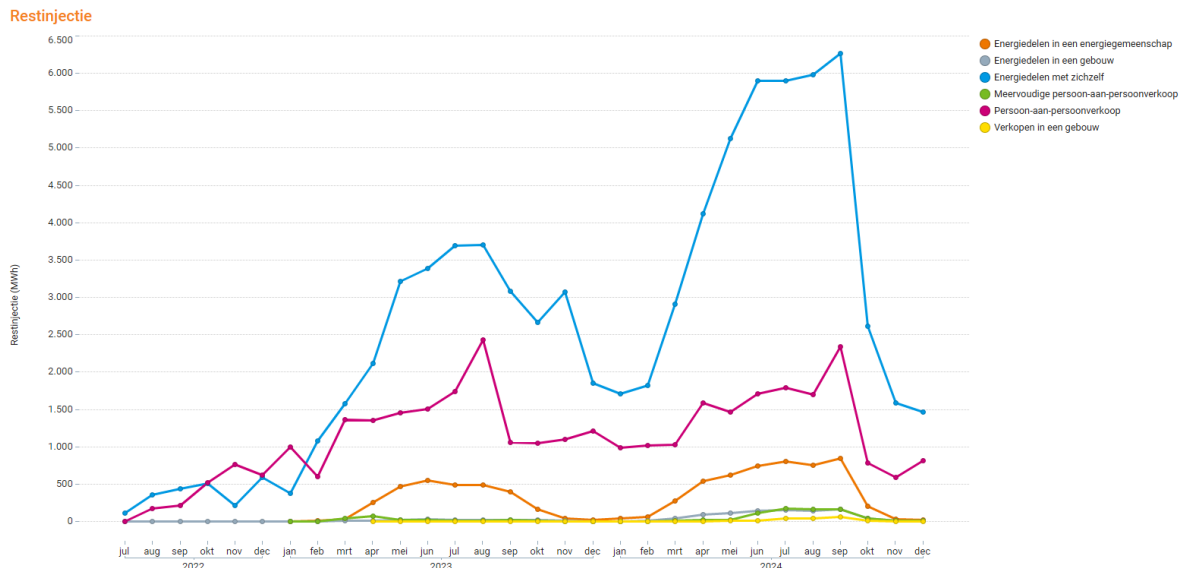
Type	Gedeelde injectie 2024 [MWh]	Gedeelde injectie 2023 [MWh]
Energiedelen in een energiegemeenschap	3.135	951
Energiedelen in een gebouw	313	55
Energiedelen met zichzelf	9.971	6.239
Meervoudige persoon-aan-persoonverkoop	773	70
Persoon-aan-persoonverkoop	3.306	2.411
Verkopten in een gebouw	115	6

Niet alle energie die geïnjecteerd wordt, kan gedeeld worden. De ontvanger van de energie moet namelijk de geïnjecteerde energie in hetzelfde kwartier gebruiken. Als dat niet gebeurt, verkoopt de deler/verkoper het aan de leverancier tegen de terugleveringsvergoeding. Tabel 7 en Figuur 10 tonen die **restinjectie**. De restinjectie vertoont een gelijkaardig verloop als de gedeelde volumes; ook hier zien we de seizoenseffecten optreden. Daarnaast stellen we ook hier vast dat energiedelen met zichzelf en P2P de grootste volumes hebben.

Tabel 7: De restinjectie in 2024 en 2023, per type energiedelen en verkopen

Groep type	Restinjectie 2024 [MWh]	Restinjectie 2023 [MWh]
Energiedelen in een energiegemeenschap	4.957	2.914
Energiedelen in een gebouw	926	175
Energiedelen met zichzelf	45.397	29.837

Meervoudige persoon-aan-persoonverkoop	717	212
Persoon-aan-persoonverkoop	15.812	15.848
Verkopen in een gebouw	185	17

Figuur 10: De hoeveelheden restinjectie die niet gedeeld of verkocht werden binnen de groepen

Hoeveel de deelnemers onderling kunnen delen of verkopen, kan gevisualiseerd worden door de **verhouding van de gedeelde injectie ten opzichte van de totale injectie**. De percentages zijn verscheiden, zoals ook te zien in Figuur 11. Voor residentiële en niet-residentiële afnemers samen wordt 20,5% van de totale injectie gedeeld.

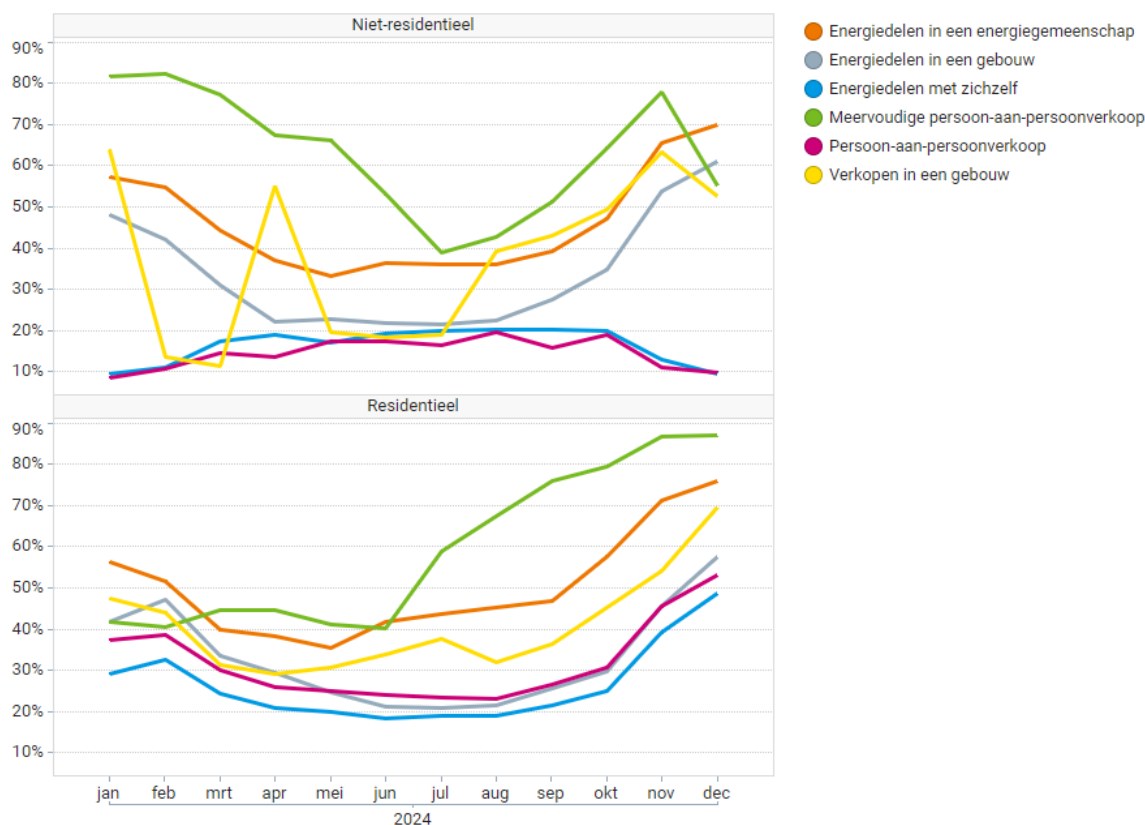
Bij de residentiële afnemers is er voor alle partijen op ‘Meervoudige P2P’ na, een significant lagere verhouding van de ‘gedeelde energie’ ten opzichte van de ‘totaal geproduceerde energie’ in de zomermaanden. Dit wordt naar alle waarschijnlijkheid veroorzaakt door een combinatie van twee factoren. Enerzijds ligt de productie van zonne-energie in de zomermaanden hoger, wat bij een constant verbruik van personen met wie de energie gedeeld wordt, leidt tot een relatieve daling van de gedeelde energie. Anderzijds wordt dit effect versterkt doordat er in de zomer minder energie verbruikt wordt dan in de winter⁴⁸.

Bij ‘Meervoudige P2P’ bij residentiële afnemers valt op dat er vanaf juni 2024 een sterke stijging plaatsvindt van de verhouding van de verkochte injectie ten opzichte van de totale injectie. Deze evolutie valt rekening houdende met het typische productieprofiel van zonnepanelen en de typische verbruiksprofielen moeilijker te verklaren. Mogelijk werd een grote ‘Meervoudige P2P’-overeenkomst opgezet met een grote afnemer die een substantieel volume elektriciteit kon afnemen. Dit vormt ook een mogelijke verklaring voor de stijging van het gemiddelde aantal deelnemers van 3,5 (2023) naar 6,1 (2024) in deze groep (zie Tabel 4). Het is afwachten of het verhoogde percentage gedeelde energie aanhoudt bij dit type energie verkopen.

Het gemiddelde percentage in 2024 over alle types energiedelen en verkopen is 24,5% voor een residentiële deelnemer. In 2023 bedroeg het gemiddelde percentage 18%.

⁴⁸ Zie verloop RLP profiel, <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/verbruiksprofielen-en-productieprofielen>

Voor een niet-residentiële deelnemer in Figuur 11, is het verloop grilliger dan bij residentiële afnemers. Dit geldt in het bijzonder in meerdere mate bij ‘Verkopen in een gebouw’ en in mindere mate bij ‘meervoudige P2P’. Het aantal deelnemers bij enkele types is nog klein (zie Figuur 7). Deze percentages kunnen hierdoor een profiel hebben dat nog sterk wordt beïnvloed door het individuele karakter van de deelnemers, wat de grilligheid kan verklaren. Het gemiddelde percentage in 2024 over alle types energiedelen en verkopen is 20% voor een niet-residentiële deelnemer. In 2023 werd 17% gedeeld/verkocht bij niet-residentiële deelnemers.

Figuur 11: Het aandeel van gedeelde/verkochte injectie ten opzichte van de totale injectie binnen de groepen die energie delen of verkopen in 2024

3.4 Kosten en voorwaarden energieleveranciers

Energiedelen en energie verkopen brengen extra kosten en handelingen mee voor energieleveranciers. Naast administratiekosten en een complexe verwerking van meetgegevens worden leveranciers geconfronteerd met hogere profielkosten en onbalanskosten.

Verschillende leveranciers rekenen bijgevolg **extra kosten** aan als een klant aan energiedelen of energie verkopen wil doen. Zoals in voorgaande jaren heeft de Vlaamse Nutsregulator nagegaan of energiedelen financieel interessant is voor consumenten.

Dit onderzoek, uitgevoerd in april 2025, toont aan dat het voor de bestudeerde gezinnen moeilijk is om financieel voordeel te halen uit energiedelen en verkopen.

Voor de bestudeerde kmo's is het minder moeilijk dan bij gezinnen om financieel voordeel te halen uit energiedelen en verkopen. Ook bij deze doelgroep zijn er contracten die niet interessant zijn op vlak van energiedelen en verkopen, doordat zeer grote volumes gedeelde energie nodig zijn om uit de kosten te geraken.

Samengevat, is voor beide doelgroepen de hoogte van de administratieve kosten die leveranciers aanrekenen om taken te vervullen in het kader van energiedelen in belangrijke mate bepalend voor het financiële voordeel dat behaald kan worden. Voor meer details verwijzen wij naar **bijlages 1 en 2** bij dit rapport.

3.5 Nieuwe EU-regelgeving, aandachtspunten & suggesties

In het rapport van vorig jaar signaleerden we dat er op het moment van publicatie van dat rapport nieuwe regelgeving van de Europese Unie m.b.t. energiedelen in de pijplijn zat. Intussen is die nieuwe regelgeving er gekomen: EU-richtlijn 2024/1711 van 13 juni 2024 – hierna “**EMD5-richtlijn**”⁴⁹ genoemd – heeft in de Vierde Elektriciteitsrichtlijn⁵⁰ een nieuwe definitie van het begrip “actieve afnemer”⁵¹, een definitie van het begrip “energiedelen” en een artikel 15*bis* m.b.t. het recht op energiedelen ingelast.

Belangrijk is wel dat de **nieuwe definities en het nieuwe artikel m.b.t. energiedelen** zijn opgenomen in een EU-richtlijn, wat betekent dat de EU-lidstaten deze zelf nog zullen moeten **omzetten** in hun eigen nationale regelgeving. Voor de omzetting van het nieuwe richtlijnartikel m.b.t. energiedelen krijgen de lidstaten nog tot uiterlijk 17 juli 2026 de tijd⁵². Ook zal de Europese Commissie nog **richtsnoeren** verstrekken aan de lidstaten, om een standaardaanpak voor energiedelen te helpen opzetten en gelijke mededingingsvoorwaarden te garanderen voor HEG en EGB⁵³.

Concreet houdt dit dus in dat ook de Vlaamse regelgever opnieuw met een kritische blik zal moeten kijken naar de bestaande regels rond energiedelen in het Energiedecreet en het Energiebesluit. Waar deze niet in overeenstemming zijn met de nieuwe EU-regels, zullen er aanpassingen moeten gebeuren. De Vlaamse Nutsregulator zal daarbij zijn adviserende rol nog opnemen.

In dit rapport wensen we – zonder exhaustief te zijn – de meest opvallende aspecten van de nieuwe EU-regels rond energiedelen te belichten. We geven daarbij enkele aandachtspunten en suggesties mee.

⁴⁹ Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie, *Pb.L.* 26 juni 2024.

⁵⁰ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, *Pb.L.* 14 juni 2019.

⁵¹ De nieuwe definitie van “actieve afnemer” zoals ingevoegd bij art. 2, punt 1) EMD5-richtlijn, wijkt slechts in relatief beperkte mate af van de definitie die voorheen was opgenomen in art. 2, punt 8) Vierde Elektriciteitsrichtlijn (zie vetgedrukte tekst): “een eindafnemer, of een groep gezamenlijk optredende eindafnemers, die op eigen terrein binnen afgebakende grenzen opgewekte **of op andere locaties zelfopgewekte of gedeelde elektriciteit** verbruikt of opslaat, of die zelfopgewekte elektriciteit verkoopt of deelneemt aan flexibiliteits- of energie-efficiëntieregelingen, mits die activiteiten niet zijn belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormen”.

⁵² Art. 3 (1) EMD5-richtlijn.

⁵³ Art. 15*bis* (10) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

Eenzijds **komen verschillende aspecten van de nieuwe EU-regels al in meer of mindere mate terug** in de reeds bestaande Vlaamse regelgeving m.b.t. energiedelen en energie verkopen.

- **Tijdsinterval energiedelen: op kwartierbasis**

De EMD5-richtlijn bepaalt dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat actieve afnemers die deelnemen aan energiedelen de gedeelde elektriciteit die in het net wordt geïnjecteerd, mogen aftrekken van hun totale gemeten verbruik binnen een tijdsbestek dat niet langer is dan de onbalansverrekeningsperiode⁵⁴.

→ Alle vormen van energiedelen en energie verkopen in de Vlaamse regelgeving worden reeds gekoppeld aan de onbalansverrekeningsperiode,⁵⁵ wat in de praktijk betekent dat deze allemaal plaatsvinden binnen tijdsintervallen van telkens één kwartier.

- **Organisatie energiedelen: registratie en gegevensuitwisseling**

De EMD5-richtlijn bepaalt dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat actieve afnemers die deelnemen aan energiedelen, die regelingen voor energiedelen melden aan de betrokken netbeheerders en marktdeelnemers, waaronder de betrokken leveranciers⁵⁶. Daarnaast moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de betrokken netbeheerders (of andere instanties) minstens eenmaal per maand meetgegevens in verband met de gedeelde elektriciteit monitoren, verzamelen, valideren en aan de betrokken eindafnemers en marktdeelnemers meedelen, en daartoe de nodige IT-systemen invoeren⁵⁷. Ook moet worden voorzien in een relevant contactpunt dat: i) regelingen voor energiedelen registreert; ii) praktische informatie over energiedelen beschikbaar stelt; iii) informatie over meetpunten, veranderingen van locatie en deelname in ontvangst neemt, en iv) in voorkomend geval, op duidelijke en transparante wijze en tijdig berekeningsmethoden valideert⁵⁸.

→ Deze zaken worden momenteel al geregeld in het Fluvius-protocol m.b.t. energiedelen en energie verkopen, dat Fluvius opstelde met inachtneming van de eisen qua minimuminhoud en randvoorwaarden in het TRDE van de Vlaamse Nutsregulator⁵⁹. Zo moeten alle vormen van energiedelen en energie verkopen telkens worden geregistreerd bij de distributienetbeheerder (Fluvius) via het webportaal 'Mijn Fluvius', waarbij ook een verdeelsleutel wordt geconfigureerd (vast – relatief – optimaal)⁶⁰. Ook voorziet het vermelde Fluvius-protocol in een gegevensuitwisseling met de betrokken toegangshouders (leveranciers), en bevat een bijlage bij dit protocol de termijnen (*Service Level Agreements* of 'SLA's') die worden gehanteerd voor de registratie, communicatie en gegevensuitwisseling met o.m. de betrokken leveranciers (o.a. voor berekeningen en rechtzettingen).

⁵⁴ Art. 15bis (4) a) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁵⁵ Cf. huidige definitie "energiedelen" in art. 1.1.3, punt 38°/1 Energiedecreet, en artt. 7.2.2, §2 en 7.2.3, §2 Energiedecreet.

⁵⁶ Art. 15bis (4) h) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁵⁷ Art. 15bis (6) a) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁵⁸ Art. 15bis (6) b) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁵⁹ Zie de toelichting in sectie 3.2 van dit rapport.

⁶⁰ Zie in dit verband specifiek de overeenstemming met considerans 24 van de EMD5-richtlijn, die verwijst naar "statische, variabele of dynamische berekeningsmethoden die vooraf door de actieve afnemers kunnen worden vastgesteld of overeengekomen".

→ Zoals eerder in dit rapport al aangegeven, geniet een structurele integratie in de marktprocessen van de gegevensuitwisseling m.b.t. energiedelen en energie verkopen de voorkeur. Dit uiteraard met inachtneming van de regelgeving die nog zal worden uitgevaardigd ter omzetting van de EMD5-richtlijn, m.b.t. energiedelen en de zgn. ‘supply split’ (d.w.z. afnemer met meerdere elektriciteitsleveringscontracten)⁶¹. Daarbij kan ook de rolverdeling tussen de betrokkenen bij energiedelen (deelnemers – netbeheerder – toegangshouders/leveranciers) onder de loep worden genomen, en kan eventueel ook inspiratie geput worden uit regelingen in de andere gewesten.

- **Organisatie energiedelen: bijstand door derde partij**

In de EMD5-richtlijn wordt bepaald dat actieve afnemers een derde partij kunnen aanwijzen als organisator voor energiedelen, voor o.a. alle communicatie met andere betrokken entiteiten, het sluiten van contracten en de opmaak van facturen, en de installatie en exploitatie van de productie- of opslagfaciliteit⁶².

→ Via het Fluvius-protocol m.b.t. energiedelen en energie verkopen wordt dit momenteel al deels ingevuld, voor wat betreft de communicatie met de distributienetbeheerder (Fluvius). Dit protocol voorziet nl. in de aanduiding van een ‘beheerder’. Dat is een natuurlijke persoon of rechtspersoon die wordt gemandateerd als vertegenwoordiger van de deelnemers voor de interactie met Fluvius (“SPOC”), waarbij de beheerder zelf deelnemer kan zijn, of een derde partij. De beheerder doet de initiële registratie via het webportaal ‘Mijn Fluvius’ (deelnemers, verdeelsleutel, ...) en volgt naderhand wijzigingen daaromtrent op. Daarnaast zijn er in het Vlaamse Gewest ook verschillende commerciële partijen actief die actieve afnemers die aan energiedelen of energie verkopen willen doen, met elkaar in contact brengen en instaan voor de contractuele regeling en administratieve afhandeling, tegen betaling van een vergoeding. Daaromtrent legt de EMD5-richtlijn nu expliciet op dat de organisator van energiedelen zijn diensten moet verlenen op niet-discriminerende wijze en transparante prijzen, tarieven en voorwaarden moet bieden voor die diensten⁶³.

Anderzijds vormen verschillende aspecten van de nieuwe EU-regels nog **een uitdaging** voor de Vlaamse regelgever, gelet op de reeds bestaande Vlaamse regelgeving m.b.t. energiedelen en energie verkopen. Hieromtrent zullen bij de omzetting nog de nodige knopen moeten worden doorgehakt:

- **Aard energiedelen: niet meer per definitie kosteloos**

In de EMD5-richtlijn wordt “energiedelen” gedefinieerd als: *“de zelfconsumptie door actieve afnemers van hernieuwbare energie: a) die offsite of op gemeenschappelijke locaties wordt opgewekt of opgeslagen door een faciliteit die zij geheel of gedeeltelijk bezitten, leasen of huren, of b) waarop het recht **al dan niet gratis** aan hen is overgedragen door een andere actieve afnemer”*⁶⁴.

⁶¹ Art. 4 Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals vervangen door art. 2, punt 2) EMD5-richtlijn. Ook voor de omzetting van dit richtlijnartikel krijgen de lidstaten nog tot uiterlijk 17 juli 2026 de tijd, cf. art. 3 (1) EMD5-richtlijn.

⁶² Art. 15bis (3) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁶³ Art. 15bis (3), laatste lid Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 1) EMD5-richtlijn.

⁶⁴ Art. 2, punt 10bis) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 1) EMD5-richtlijn.

→ Hiermee wordt geraakt aan een wezenlijk kenmerk van de Vlaamse regelgeving, die op dit moment nog een onderscheid hanteert tussen het kosteloze energiedelen en de verschillende vormen van energie verkopen, waarbij wél een prijs mag worden aangerekend⁶⁵. Hoewel dat onderscheid op zich duidelijk is en het kosteloze karakter recht doet aan de taalkundige betekenis van het woord “*energiedelen*”, biedt de ruimere EU-definitie anderzijds wel de mogelijkheid om over te gaan tot een conceptuele vereenvoudiging. Het lijkt immers weinig zinvol om de bestaande drie vormen van energiedelen en de bestaande drie vormen van energie verkopen alle te behouden in hun huidige vorm. Zo lijkt P2P ook onder de noemer “*energiedelen*” geplaatst te kunnen worden, en zouden de regels voor ‘energiedelen in een gebouw’ en de regels voor ‘verkoop van groene stroom in een gebouw’ samengebonden kunnen worden.

- **Deelname aan energiedelen: grote ondernemingen optioneel**

De EMD5-richtlijn behelst een recht voor huishoudens, kleine en middelgrote ondernemingen en overheidsinstanties, om als actieve afnemers deel te nemen aan energiedelen⁶⁶. Daarnaast kunnen de EU-lidstaten beslissen om het recht op energiedelen open te stellen voor andere categorieën afnemers. Eén van die categorieën afnemers kunnen grote ondernemingen zijn. Ingeval dezen mogen deelnemen aan energiedelen, moet er nog rekening worden gehouden met enkele aanvullende voorwaarden in de EMD5-richtlijn, die enerzijds de geïnstalleerde capaciteit van de productie-installatie beperken tot maximaal 6 MW en anderzijds het energiedelen beperken tot een lokaal of beperkt geografisch gebied (waarbij het aan de lidstaten is om dit concreet af te bakenen)⁶⁷.

→ Op dit moment laat de Vlaamse regelgeving nog toe dat elke actieve afnemer – dus ook een grote onderneming – aan één van de vormen van energiedelen of energie verkopen doet, voor zover dit niet zijn belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormt⁶⁸. Hier staat de Vlaamse regelgever dus nog voor een beleidskeuze.

- **Deelname aan energiedelen: kwetsbare en energiearme afnemers**

De EMD5-richtlijn legt lidstaten op passende, niet-discriminerende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat kwetsbare en energiearme afnemers toegang hebben tot regelingen voor energiedelen⁶⁹. Daarnaast bepaalt de EMD5-richtlijn dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat de gedeelde energie in het kader van projecten inzake het delen van energie van overheidsinstanties toegankelijk is voor kwetsbare of energiearme afnemers⁷⁰.

→ Ook dit is in eerste instantie een aspect waaromtrent de Vlaamse regelgever nog de nodige analyses en beleidskeuzes zal dienen te maken. De Beleidsnota 2024-2029 i.v.m. energie en klimaat van de Vlaamse minister van Energie vermeldt in deze optiek reeds dat het potentieel zal worden onderzocht van energiedelen en energiegemeenschappen voor kwetsbare

⁶⁵ Zie de toelichting in sectie 3.1.2 van dit rapport.

⁶⁶ Art. 15bis (1) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁶⁷ Art. 15bis (5) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁶⁸ Cf. huidige definitie “actieve afnemer” in art. 1.1.3, punt 8°/4 Energiedecreet, en artt. 4.4.2, §1 en 7.2.2, §2 Energiedecreet. De vereiste dat de deelname aan energiedelen niet de belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormt van actieve afnemers die deelnemen aan energiedelen is tevens expliciet opgenomen in art. 15bis (2) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

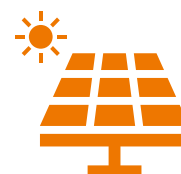
⁶⁹ Art. 15bis (7) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁷⁰ Art. 15bis (8) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

groepen, zoals lage-inkomenshuishoudens (bijvoorbeeld klanten met sociaal tarief), bewoners van sociale woningen, huurders en personen met een digitale meter in voorafbetaling⁷¹. Wat betreft het sociaal tarief: dit is een goedkoop all-in tarief voor o.m. elektriciteit dat identiek is in heel België, ongeacht de energieleverancier of de netbeheerder. Bepaalde categorieën van huishoudelijke afnemers hebben er recht op. Er bestaat onduidelijkheid over de aanrekening van het sociaal tarief aan afnemers die aan energiedelen doen. Dit dient verder te worden uitgeklaard i.s.m. de federale overheid en de federale energieregulator CREG, die het sociaal tarief berekent.

- **Vrijstelling leveringsvergunningsplicht: niet meer onbegrensd**

De EMD5-richtlijn bepaalt dat actieve afnemers die deelnemen aan energiedelen niet verplicht zijn te voldoen aan de verplichtingen van leveranciers, voor zover bepaalde drempels inzake geïnstalleerde capaciteit niet worden bereikt. Concreet gaat het om 10,8 kW voor eenpersoonshuishoudens en 50 kW voor appartementsgebouwen, waarbij de lidstaten de mogelijkheid hebben om de genoemde drempels te verhogen tot 30 resp. 100 kW. De lidstaten kunnen echter ook beslissen om de drempel voor appartementsgebouwen te verlagen tot een minimum van 40 kW⁷².

→ Dit is een heel andere invulling dan degene in de huidige Vlaamse regelgeving. Energiedelen, dat thans een verplicht kosteloos karakter heeft, is uit zijn aard sowieso vrijgesteld van leveringsvergunningsplicht: dit betreft geen verkoop, en dus geen levering. Geen van de partijen bij energiedelen kwalificeert als “leverancier”⁷³. De verschillende vormen van energie verkopen worden daarnaast expliciet volledig vrijgesteld van leveringsvergunningsplicht en de daarmee verbonden (openbaredienst)verplichtingen⁷⁴. De nieuwe aanpak in de EMD5-richtlijn, om de vrijstelling van leveringsvergunningsplicht en leveranciersverplichtingen te enten op de hoedanigheid van de beleverde afnemers (enkel eenpersoonshuishoudens en appartementsgebouwen) en de geïnstalleerde capaciteit (drempels), zal logischerwijze de nodige aanpassingen van de Vlaamse energieregelgeving vergen. Hierbij drukken we alvast onze bezorgdheid uit over de controleerbaarheid: hoe zal concreet nagegaan kunnen worden of de vermelde drempels voor vrijstelling van de leveringsvergunningsplicht al dan niet bereikt zijn, en gerespecteerd worden?

- **(Consumenten)rechten bij energiedelen**

Actieve afnemers die deelnemen aan energiedelen moeten alle consumentenrechten en -verplichtingen genieten, zo bepaalt de EMD5-richtlijn⁷⁵

→ Ook nu bepaalt het Vlaamse Energiedecreet al expliciet dat energiedelen en energie verkopen geen afbreuk doen aan de hoedanigheid van afnemer, huishoudelijke afnemer, beschermde afnemer, of actieve afnemer en de daaraan verbonden rechten⁷⁶. Het Vlaamse Energiebesluit legt daarnaast vast wat de minimale inhoud is van de overeenkomst die een EGB en een HEG krachtens het Energiedecreet⁷⁷ moeten sluiten met elk van de vennoten of leden ervan. Indien van toepassing, moet deze overeenkomst ook de nodige gegevens bevatten rond het energiedelen binnen de EGB resp. de HEG, waaronder ook zaken met een

⁷¹ Raadpleegbaar via: www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsnota-2024-2029-energie-en-klimaat.

⁷² Art. 15bis (4) c) en laatste lid Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁷³ Cf. art. 1.1.3, punt 78° en art. 4.3.1, §1 Energiedecreet.

⁷⁴ Art. 7.2.2, §2, eerste lid en art. 7.2.3, §2, eerste lid Energiedecreet.

⁷⁵ Art. 15bis (4) b) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁷⁶ Art. 7.2.1, §1, vijfde lid, art. 7.2.2, §2, derde lid en art. 7.2.3, §2, vierde lid Energiedecreet.

⁷⁷ Meer bepaald cf. art. 4.8.1, §2 en art. 4.8.2, §2 Energiedecreet.

meer consumentenrechtelijke inslag, zoals de voorwaarden m.b.t. toetreding tot en uitstap uit het energiedelen, de methode om fouten te melden m.b.t. de toegepaste verdeelsleutel, de methode om klacht in te dienen en geschillenbeslechtsprocedures in te leiden bij de EGB/HEG, etc. Overwogen kan worden om ook bij andere vormen van energiedelen en energie verkopen – die niet binnen de schoot van een energiegemeenschap plaatsvinden – de verplichting op te leggen om dergelijke zaken contractueel te regelen.

→ Ook moet er voldoende aandacht zijn voor het (grote) verschil in rechtsbescherming, al naargelang er bij het energiedelen of energie verkopen wel of niet sprake is van een vrijstelling van leveringsvergunningsplicht en de daarmee verbonden (openbaredienst)verplichtingen. Indien bij energiedelen of energie verkopen een partij kwalificeert als leverancier, dan zijn in principe alle verplichtingen verbonden aan die hoedanigheid van toepassing. Denk onder meer aan alle verplichtingen in art. 3.2.18 van het Energiebesluit, op vlak van factureringsinformatie. Dat correspondeert met een aanzienlijke bescherming van de wederpartij(en). Het strekt tot aanbeveling om te onderzoeken welke van deze (openbaredienst)verplichtingen eventueel ook bij een vrijstelling van leveringsvergunningsplicht zouden kunnen worden opgelegd. Zeker als er bij energiedelen een prijs zal kunnen worden aangerekend, lijkt het bv. niet onredelijk om bepaalde eisen te stellen aan de facturatie, en de rechtsbescherming van de aankopende partij(en).

- **Juridische basis energiedelen: overeenkomsten of juridische entiteit**

Last but not least geven we nog mee dat de EMD5-richtlijn bepaalt dat actieve afnemers het recht hebben om onderling hernieuwbare energie te delen op basis van particuliere overeenkomsten of via een juridische entiteit⁷⁸. In de consideransen van de EMD5-richtlijn wordt hierover nog verduidelijkt dat een juridische entiteit die beantwoordt aan de criteria van een EGB of een HEG, met haar leden elektriciteit kan delen die is opgewekt door faciliteiten die zij volledig in eigendom heeft⁷⁹. We gaan er dus vanuit dat “energiedelen via een juridische entiteit” gelijkstaat aan “energiedelen via een EGB of HEG”.

→ Beide mogelijkheden hebben voor- en nadelen, waarvan de belangrijkste op het eerste gezicht elkaars spiegelbeeld lijken te vormen. Energiedelen via een juridische entiteit kan initieel een hogere drempel hebben, aangezien in eerste instantie een rechtspersoon opgericht moet worden (die ook aan alle toepassingsvoorwaarden voor een EGB of een HEG voldoet), terwijl energiedelen via een overeenkomst eenvoudiger op te zetten is. Anderzijds beschikt een rechtspersoon na oprichting wel over organen (bestuursorgaan, algemene vergadering, ...) die bindende beslissingen kunnen nemen met inachtneming van bepaalde meerderheidsvereisten. Bij energiedelen op basis van (bilateraal afgesloten) overeenkomsten lijkt de latere besluitvorming op het eerste gezicht mogelijks minder vlot te zullen verlopen, als alle betrokkenen telkens hun instemming moeten geven (bij bv. wijziging verdeelsleutel, toetreding leden, etc.).

→ De vraag rijst vooral: hoe moet het recht om energie te delen o.b.v. particuliere overeenkomsten worden afgebakend van het recht om energie te delen via een juridische entiteit (EGB of HEG)? Moeten actieve afnemers in alle gevallen een absolute keuzevrijheid hebben om voor het ene of het andere te kiezen? Onder de huidige Vlaamse regelgeving is dit niet het geval: een groep actieve afnemers die niet allemaal in hetzelfde gebouw gevestigd zijn, heeft enkel de mogelijkheid om een energiegemeenschap op te richten en aan (het thans

⁷⁸ Art. 15bis (2) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij art. 2, punt 5) EMD5-richtlijn.

⁷⁹ Zie meer bepaald considerans 23 van de EMD5-richtlijn.

verplicht kosteloze) energiedelen te doen. Indien zij ook de mogelijkheid krijgen om via overeenkomsten aan energiedelen te doen, en daarbij tevens een prijs aan te rekenen voor de gedeelde energie (zie hoger), dan zou dat een aanzienlijke uitbreiding zijn t.o.v. de huidige mogelijkheden in Vlaanderen.

Bijlage 1 - Kosten en voorwaarden energieleveranciers

Energiedelen en energie verkopen brengen extra kosten en complexiteit mee voor energieleveranciers. Naast administratiekosten en een complexe verwerking van meetgegevens worden leveranciers geconfronteerd met hogere profielkosten en onbalanskosten.

Verschillende leveranciers rekenen dan ook extra kosten aan als een klant aan energiedelen of energie verkopen wil doen. In deze bijlage van het rapport analyseren we deze extra kosten.

Om de nodige transparantie te waarborgen, tonen we in de V-test® de voorwaarden en kosten die leveranciers opleggen resp. aanrekenen, en dit al sinds februari 2023.

In Tabel 8 en Tabel 9 staat een overzicht van die kosten en voorwaarden in **april 2025**. We nemen enkel leveranciers op die in de V-test® voor gezinnen of ondernemingen staan.

De tweede kolom toont of en welke jaarlijkse vaste kost leveranciers aanrekenen. Indien verschillend van 0, variëren deze bedragen tussen 24 en 150 euro per jaar. Merk op dat de kosten in deze tabel rechtstreeks uit de V-test® werden overgenomen. In de grote meerderheid van de vermeldingen is de jaarkost een kost inclusief btw. Er zijn echter een aantal leveranciers met een algemene kost zonder vermelding of de btw hier al dan niet in zit vervat. Het btw-percentage voor extra kosten bij energiedelen bedraagt 21%.

In de derde kolom staat of ze deze kost herrekenen naar het deel van het jaar dat energiedelen en energie verkopen actief was (pro rata), of dat ze dit in één keer volledig aanrekenen, ook al was energiedelen en energie verkopen geen heel jaar actief. Sommige leveranciers werken met een tussenvorm en rekenen de kost aan per maand dat het actief was. Dit staat ook zo aangeduid in de tabel.

De vierde kolom toont of en welke kost de leverancier aanrekent per MWh gedeelde energie. Slechts een aantal leveranciers gebruiken dit systeem.

De laatste kolom geeft aan of er een beperking is op het type contract dat een klant mag sluiten als hij/zij wil energiedelen of energie verkopen. Drie leveranciers maakten hier in april 2025 gebruik van en laten energiedelen en energie verkopen enkel toe in combinatie met een dynamisch contract.

Tabel 8: De kosten en voorwaarden die leveranciers in april 2025 in de V-test® stelden voor energiedelen en verkopen voor gezinnen

Leverancier	€/jaar	Pro rata?	€/MWh	Enkel dynamisch?
Aspiravi Energy	125	Nee	0	Nee
Belvus Energy*	100	Nee	0	Nee
Bolt Energie	0	/	45	Nee
Dats 24	85	Nee	0	Nee
Ebem	80	Ja	0	Ja
Ecopower	24	Per maand	Deler: 0,15*EPEX DA + 4 Ontvanger: 0,02*EPEX DA + 4	Ja
Elegant	75	Ja	0	Nee
Eneco Belgium	124,63	Ja	0	Nee
Energie.be	35	Ja	0	Nee
Energy Knights	0	/	0	Nee
EnergyVision	100	Ja	0	Nee
Engie Electrabel	121 ⁸⁰	Nee	0	Nee
Evident Energy*	100	Nee	0	Nee
Frank Energie België	0	/	0	Nee
Luminus	150	Ja	0	Nee
Mega (Power Online)	75-150	Ja	0	Nee
Octa+ Energie	144	Per maand	0	Nee
Power2You*	100	Nee	0	Nee
Servolt Energie*	100	Nee	0	Nee
Smappee Smiles*	100	Nee	0	Nee
TotalEnergies Power & Gas Belgium	0	/	0	Nee
Trevion	120	Ja	0	Nee
Wase Wind	136,98	Ja	0	Ja
Wind voor "A"	125	Nee	0	Nee

* Dit zijn handelsnamen van de leverancier Energy Together.

Uit Tabel 8 blijkt dat er slechts drie leveranciers in de V-test® staan die momenteel geen kosten aanrekenen aan gezinnen voor energiedelen: TotalEnergies Power & Gas Belgium, Energy Knights en Frank Energie België. Samen beleveren deze drie leveranciers 5,34% van de toegangspunten van gezinnen in augustus 2025.

Ecopower heeft het meest uitgebreide model, met zowel een maandelijkse kost als een kost per hoeveelheid gedeelde energie. Deze kost is dynamisch (met een prijs die elk uur verandert) en is verschillend bij koper en verkoper.

⁸⁰ Bij Engie Electrabel blijft de jaarlijkse kost beperkt tot €121 wanneer er maximum twee afnamepunten deelnemen aan energiedelen of energie verkopen. Vanaf drie afnamepunten wordt de kost €121/EAN.

Tabel 9: De kosten en voorwaarden die leveranciers in april 2025 in de V-test® stelden voor energiedelen en verkopen voor ondernemingen

Leverancier	€/jaar	Pro rata?	€/MWh	Enkel dynamisch?	Extra voorwaarden / Boetebepalingen
Belvus Energy*	100	Nee	0	Nee	
Bolt Energie	0	/	45	Nee	375 EUR administratieve kost indien geen melding 1 maand voorafgaand aan start
Ebem	80	Ja	0	Ja	
Ecopower	24	Per maand	Deler: 0,15*EPEX DA + 4 Ontvanger: 0,02*EPEX DA + 4	Ja	
Elegant	70,09	Ja	0	Nee	
Eneco Belgium	103	Ja	0	Nee	
Energie.be	33,02	Ja	0	Nee	
Engie Electrabel	100 ⁸¹	Nee	0	Nee	
Evident Energy*	100	Nee	0	Nee	
Frank Energie België	0	/	0	Nee	
Luminus	150	Ja	0	Nee	Extra voorwaarden afname/injectie voor beroeps- of bedrijfsmatige doeleinden
Mega (Power Online)	75	Ja	0	Nee	
Octa+ Energie	144	Per maand	0	Nee	
Power2You*	100	Nee	0	Nee	
Servolt Energie*	100	Nee	0	Nee	
Smappee Smiles*	100	Nee	0	Nee	
TotalEnergies Power & Gas Belgium	0	/	0	Nee	
Trevion	120	Ja	0	Nee	
Wase Wind	136,98	Ja	0	Ja	

* Dit zijn handelsnamen van de leverancier Energy Together.

Uit Tabel 9 blijkt dat de kosten voor energiedelen voor ondernemingen bij een groot aantal leveranciers van dezelfde grootteorde zijn als die van gezinnen. Een aantal leveranciers leggen echter extra voorwaarden op. Zo legt Bolt bijvoorbeeld een administratieve kost op als het energiedelen niet tijdig gemeld wordt. Luminus heeft daarnaast bijzondere voorwaarden specifiek voor klanten die willen energiedelen.

⁸¹ Bij Engie Electrabel blijft de jaarlijkse kost beperkt tot €121 wanneer er maximum twee afnamepunten deelnemen aan energiedelen of energie verkopen. Vanaf drie afnamepunten wordt de kost €121/EAN.

Bijlage 2 – Analyse: Is energiedelen en energie verkopen financieel interessant?

In ons vorige rapport stelden we vast dat door de extra kosten van leveranciers energiedelen en energie verkopen niet altijd voordelig zijn voor de koper/verkoper. In deze bijlage van het rapport onderzoeken we of dit nog altijd het geval is, en wanneer energiedelen of energie verkopen financieel interessant is voor gezinnen en kmo's. Een belangrijke wijziging ten opzichte van de oefening in het vorige rapport heeft betrekking op het percentage van de gedeelde energie. In de vorige oefening werd rekening gehouden met 40% gedeelde energie. In deze oefening werd rekening gehouden met 20% gedeelde energie.

We maken een onderscheid tussen de 'verkoper', dit is de afnemer die zijn injectie deelt of verkoopt aan een andere afnemer, en de 'koper', dit is de afnemer die deze injectie krijgt/koopt. Om de teksten makkelijk leesbaar te houden, verwijzen we vanaf nu naar deze afnemers met de termen '**verkoper**' en '**koper**'.

2.1. Bestudeerde scenario's

Het eerste scenario bekijkt twee gezinnen, het tweede twee kmo's. In beide bestudeerde scenario's delen/verkopen de twee partijen onderling.

Tabel 10 beschrijft de afname en de injectie van de deelnemende gezinnen en kmo's. Deze volumes houden geen rekening met energiedelen of energie verkopen. Het gaat hier om de volumes die van het net worden afgenomen en op het net worden geïnjecteerd. Er is telkens één gezin/kmo met injectie en één gezin/kmo zonder injectie. Het is telkens de partij met injectie die optreedt als verkoper, en de partij zonder injectie die optreedt als koper.

Tabel 10: De gezinnen en kmo's die energie delen en verkopen in de bestudeerde scenario's

Voorbeeld	Functie	Type	Afname (MWh)	Injectie (MWh)
1	Verkoper	Gezin	2	2,4
1	Koper	Gezin	3,5	0
2	Verkoper	Kmo	14	7
2	Koper	Kmo	15	0

De koper en verkoper kunnen elk vrij kiezen welk energiecontract ze sluiten. Om het aantal combinaties te beperken, maar toch een zicht te hebben op de volledige markt, rekenen we in deze scenario's met alle aangeboden contracten in de V-test®, maar nemen we aan dat koper en verkoper hetzelfde energiecontract hebben.

2.2. Hoeveel injectie wordt er gedeeld?

Hoe meer elektriciteit de gezinnen/kmo's onderling kunnen delen/verkopen, hoe groter de opbrengst. Onderling delen of verkopen is echter enkel mogelijk als de afname van de koper in hetzelfde kwartier plaatsvindt als de injectie van de verkoper.

We baseren ons voor deze oefening op de statistieken van het afgelopen jaar, opgenomen in sectie 0 van het rapport. Daaruit blijkt dat de percentages (voor huishoudens en kmo's samen), rond 20,5% liggen. Dit is een beperkt percentage. Het lijkt erop dat de huidige deelnemers aan energiedelen en energie verkopen er (nog) niet in slagen om hun afname en injectie goed op elkaar af te stemmen en zo hogere volumes met elkaar te delen.

2.3. Wat zijn de verschillende kosten en opbrengsten bij energiedelen en verkopen?

Door aan energiedelen of P2P te doen, veranderen bepaalde onderdelen van de energiefactuur.

Voor de verkoper gaat het om:

1. Eventuele extra kosten die de leverancier aanrekent voor energiedelen of energie verkopen.
2. Een lagere vergoeding van de leverancier o.b.v. het terugleveringscontract. De verkoper verkoopt een deel van zijn injectie niet meer aan de leverancier, maar deelt het met of verkoopt het aan de koper.
3. Een bijkomende opbrengst doordat de verkoper en koper een onderlinge prijs hebben afgesproken voor de gedeelde energie. Een dergelijke opbrengst is niet van toepassing bij het kosteloze energiedelen.

Voor de koper gaat het om:

1. Eventuele extra kosten die de leverancier aanrekent voor energiedelen en verkopen.
2. Een lagere energiekost aangerekend door de leverancier doordat de koper nu een deel van zijn energie krijgt of koopt van de verkoper.
3. Een bijkomende kost, te betalen aan de verkoper doordat de verkoper en koper een onderlinge prijs hebben afgesproken voor de gedeelde energie. Een dergelijke kost is niet van toepassing bij het kosteloze energiedelen.

De hoeveelheid btw die moet worden betaald door koper en verkoper, verandert ook, en dit omdat de hoogte van de factuur verandert door energiedelen en verkopen. De btw die de leveranciers aanrekenen wordt meegenomen in deze analyse. Bij de gezinnen rekenen we met 6% btw voor de energieprijzen, aangerekend door zijn leverancier en met 0% voor de terugleveringsvergoeding die de verkoper krijgt van zijn leverancier en voor de onderlinge prijs die koper en verkoper hebben afgesproken. Voor de extra kosten die leveranciers aanrekenen, nemen we de kosten over zoals die vermeld worden in de V-test[®] van april 2025.

Daarnaast zijn er nog enkele andere onderdelen van de factuur die niet beïnvloed worden door energiedelen of verkopen. Zo worden netkosten (zowel distributie⁸² als transmissie), kosten groene stroom en WKK, heffingen en bijdragen nog altijd berekend op het volledig afgenomen volume. Deze onderdelen van de elektriciteitsfactuur komen om deze redenen niet aan bod in deze oefening.

⁸² De VREG voerde i.s.m. VITO een kosten-batenanalyse uit over de impact op het distributienet van energiegemeenschappen, evenals energiedelen en energie verkopen in een gebouw. Zie RAPP-2023-19, raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2023-19. Rekening houdende daarmee voorziet ook de tariefmethodologie 2025-2028 niet in een specifieke, afwijkende tarifiering voor deze activiteiten. Zie www.vlaamsenutsregulator.be/nl/tariefmethodologie-2025-2028.

Hoe de kosten precies veranderen, hangt af van het contract dat zowel verkoper als koper hebben afgesloten met hun energieleverancier. Voor deze oefening gebruikten we de aangeboden contracten in de V-test® van april 2025 waarbij energiedelen en energie verkopen mogelijk was en waarbij er een afzonderlijke kost voor energiedelen en energie verkopen werd aangerekend.

2.4. Wat zijn de kosten en opbrengsten zonder energiedelen en verkopen?

Op de navolgende pagina's ziet u de kosten en opbrengsten van de twee bestudeerde scenario's voor een gans jaar. Koper en verkoper hebben telkens hetzelfde elektriciteitscontract. We vermelden de naam van het contract en de leverancier niet omwille van de neutraliteit. In Figuur 12 (gezinnen) en Figuur 13 (kmo's) staat een overzicht van de kosten en opbrengsten. Aan de linkerkant ziet u telkens de kosten en opbrengsten van de verkoper, rechts ziet u die van de koper. Van boven naar onder ziet u de situatie wanneer:

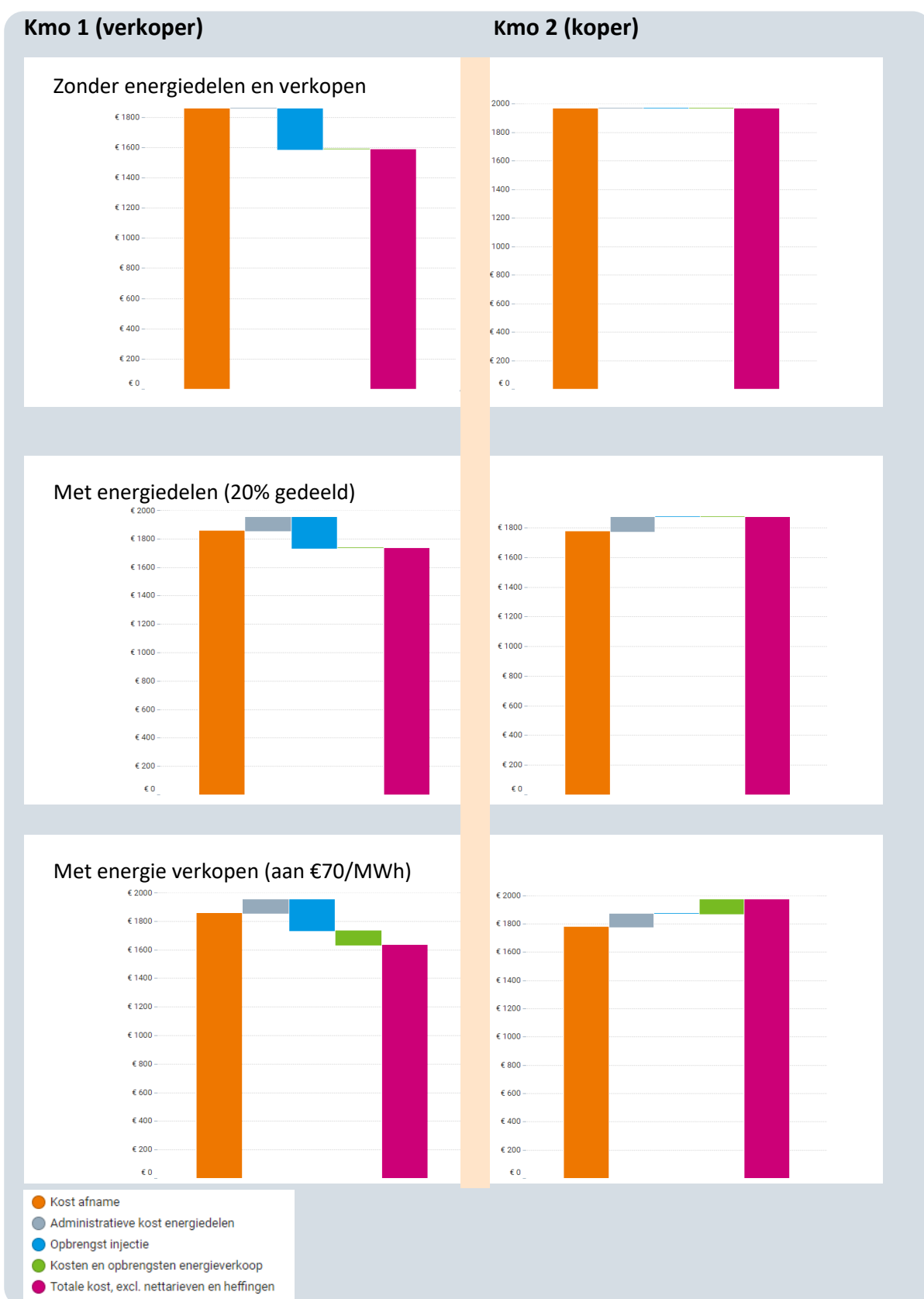
1. er geen energie gedeeld of verkocht wordt
2. er energie gedeeld wordt⁸³
3. er energie verkocht wordt binnen de groep.

In Figuur 12 en Figuur 13 gaan we er telkens vanuit dat de twee gezinnen en de twee kmo's 20% van hun injectie met elkaar kunnen delen. De gegevens uit de maandelijkse statistieken tonen dat de gedeelde energie in 2024 24,5% voor gezinnen en 20% voor kmo's bedraagt. Deze oefening geeft bijgevolg een beperkte onderschatting weer.

⁸³ Strikt genomen komen de twee bestudeerde gevallen (twee gezinnen onderling + twee kmo's onderling) niet overeen met een nu bestaande vorm van energiedelen (= met zichzelf, in een gebouw of in een energiegemeenschap). Het gaat telkens om twee actieve afnemers die met elkaar handelen, d.w.z. dat het eigenlijk telkens om een P2P gaat. Ook bij P2P kunnen de betrokkenen echter afspreken om geen prijs aan te rekenen voor de groene stroom in kwestie.

Figuur 12: De kosten en opbrengsten gedurende een jaar van twee gezinnen, in de vorm van een watervalgrafiek

Figuur 13: De kosten en opbrengsten gedurende een jaar van twee kmo's, in de vorm van een watervalgrafiek

Figuur 12 (gezinnen) toont dat de verkoper €119 meer moet betalen wanneer hij/zij energie deelt. Ook de koper heeft een nadeel bij energiedelen (€35 voor een heel jaar). Netto gezien maken koper en verkoper dus samen een verlies van €154. Het is in dit geval niet interessant om aan energiedelen te doen in deze omstandigheden.

De energie verkopen i.p.v. delen zou geen verschil maken, en zou enkel het verlies van €154 op een andere manier tussen koper en verkoper verdelen. In de figuur wordt dit geïllustreerd voor een afgesproken prijs van €70/MWh, waarbij de verkoper €86 meer betaalt, en de koper €69.

De extra kosten van de leverancier maken het moeilijker om een situatie te vinden waarbij de gezinnen kunnen besparen. In de volgende sectie gaan we dieper in op wanneer dat wel het geval zou kunnen zijn.

Figuur 13 (kmo's) toont een ander beeld. Wanneer ze aan energiedelen doen, moet de verkoper ongeveer €149 meer betalen. De koper wint €93 door aan energiedelen te doen. Door de energie niet te delen maar te verkopen (aan een prijs van €70/MWh) blijft deze casus voor beide partijen negatief. De verkoper verliest €48 door energie te verkopen, waar de koper €7 verliest.

2.5. Wanneer wordt energiedelen en verkopen financieel interessant?

Door energie te delen of te verkopen, kunnen koper en verkoper geld uitsparen. De besparingen kunnen echter niet voldoende zijn om de extra kost van de leveranciers te dekken, waardoor energiedelen en energie verkopen financieel niet interessant zijn. Om te bepalen wanneer het wel interessant is, berekenen we de gezamenlijke kosten en opbrengsten van de koper en verkoper.

De verkoper loopt een deel van zijn terugleveringsvergoeding mis, hij kan immers niet zijn hele injectie verkopen aan de leverancier. Wanneer hij energie verkoopt, en niet deelt, kan hij in plaats daarvan een vergoeding krijgen van de koper. Zijn besparing bij energiedelen en verkopen ziet er als volgt uit waarbij $Prijs\ verkopen = 0$ in geval van energiedelen:

$$- (Tarief\ injectie\ verkoper * gedeeld\ volume) + (Prijs\ verkopen * gedeeld\ volume)$$

De koper kan besparen omdat hij een deel van zijn afname niet meer bij de leverancier moet kopen. In het geval van energie verkopen, moet hij wel een vergoeding betalen aan de verkoper. Zijn besparing bij energiedelen en verkopen:

$$(Tarief\ afname\ koper * gedeeld\ volume) - (Prijs\ verkopen * gedeeld\ volume)$$

Door de twee bovenstaande formules bij elkaar op te tellen, blijkt dat koper en verkoper het volgende bedrag besparen door onderling energie te delen of te verkopen:

$$(Tarief\ afname\ koper - Tarief\ injectie\ verkoper) * gedeeld\ volume$$

Merk op dat de prijs, afgesproken tussen koper en verkoper in geval van energie verkopen, hier niet meer in voorkomt. Of energie verkopen interessant is voor koper én verkoper samen, hangt dus niet af van de prijs die koper en verkoper onderling hebben afgesproken. De besparing hangt wel af van:

- Het tarief injectie, dat bepaald wordt door het terugleveringscontract dat de verkoper heeft gesloten met de leverancier
- Het tarief afname, dat bepaald wordt door het afnamecontract dat de koper heeft gesloten met de leverancier en
- Het gedeeld volume elektriciteit, dit is groter naarmate de verkoper en koper hun gedrag beter op elkaar kunnen afstemmen.

De grijze lijn in Figuur 14 geeft weer hoeveel koper en verkoper samen kunnen besparen bij een bepaald energiecontract, en dit in functie van het percentage van de injectie dat ze onderling kunnen delen of verkopen. Bij 100% heeft de koper de volledige injectie van de verkoper gedurende een jaar kunnen gebruiken, bij 0% vonden de injectie van de verkoper en de afname van de koper nooit plaats in hetzelfde kwartier. In de theoretische oefening in het rapport van 2024 gingen we ervan uit dat twee gezinnen onderling 40% zouden kunnen delen of verkopen, daarentegen zien we in de statistieken dat deze waarden in de praktijk eerder rond 18% liggen.

In Figuur 14 staat ook de totale extra kost van de leveranciers voor koper en verkoper in het oranje. Zolang de grijze lijn onder de oranje lijn blijft, is energiedelen en energie verkopen niet voordelig voor koper en verkoper. Voor de contracten getoond in deze figuur, moeten de gezinnen 80% van de injectie delen of verkopen, heel wat hoger dan de percentages die hierboven aangehaald werden. Voor de kmo's is het in dit geval al voldoende om 32% te delen of verkopen.

Merk op dat de oranje lijn in de figuur horizontaal loopt wanneer het om een vaste jaarlijkse kost gaat, wanneer er een (ook) een kost per gedeelde MWh wordt aangerekend, wordt de oranje lijn stijgend.

Figuur 14: De besparingen die de gezinnen (links) en de kmo's (rechts) kunnen maken wanneer ze binnen de groep energie delen of verkopen (grijze lijn), vergeleken met de administratieve kost die de leverancier aanrekent (oranje lijn)

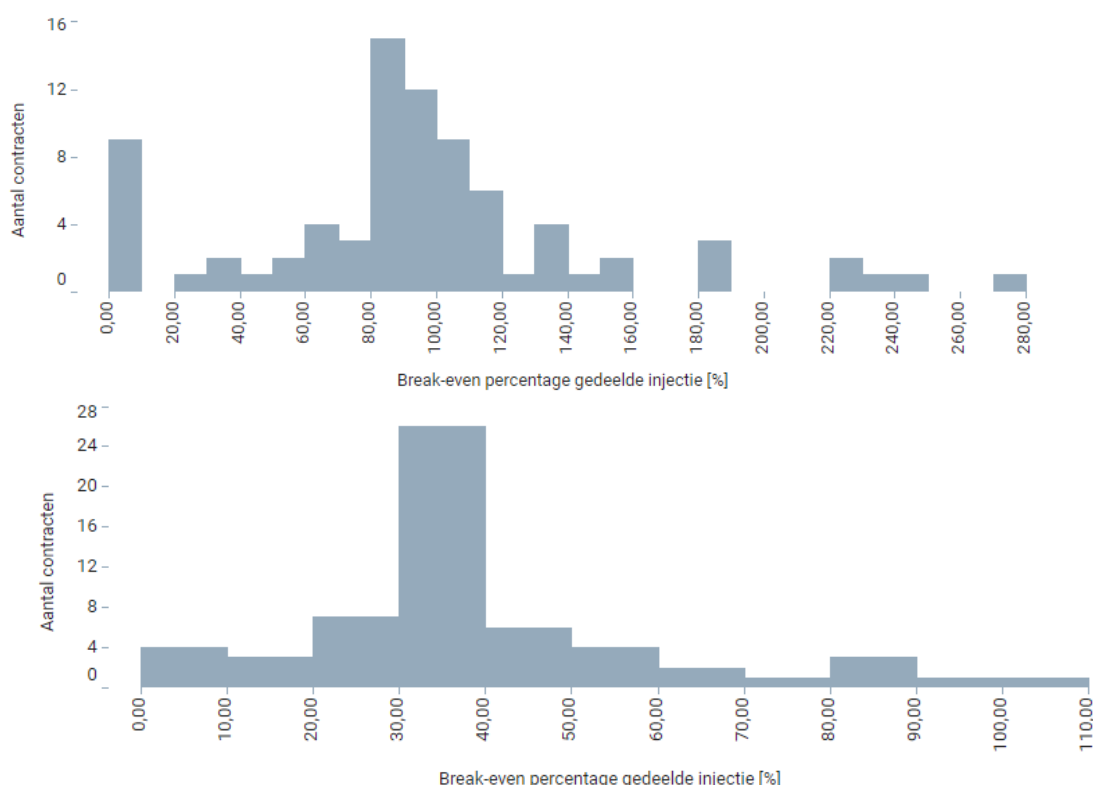
Het punt waar de twee lijnen elkaar kruisen, noemen we het break-evenpunt. Op dat punt zijn de besparingen van koper en verkoper samen even groot als de extra kosten voor energiedelen en verkopen. Figuur 15 toont een overzicht van de break-evenpunten van alle beschouwde contracten (zie bijlage 1), op die van Bolt Energie na. Deze leverancier heeft een extra kost energiedelen en verkopen die volledig afhankelijk is van het gedeelde volume. Omdat de kost bij een gedeeld volume van 0 MWh ook € 0 is, ligt het break-evenpunt op 0% gedeelde injectie.

Merk op dat alle punten die voorbij 100% liggen, meer gedeelde/verkochte energie vereisen dan dat de verkoper in de eerste plaats injecteert. Zo zijn er bij de huishoudens heel wat contracten

waarbij dit het geval is. Er is zelfs één contract dat een gedeeld volume vereist dat 2,8 keer groter is dan de injectie. Bij kmo's komt dit in beperktere mate voor en is er slechts één punt dat voorbij 100% ligt.

Bij huishoudens zijn er 9 contracten die vanaf 0% gedeelde injectie het 'Break-even percentage' bereiken (exclusief de bovenvermelde contracten van Bolt Energie). Dit zijn contracten van leveranciers die geen kost aanrekenen voor energiedelen (Frank Energy België, Energy Knights en TotalEnergies Power&Gas Belgium). Het is het vermelden waard dat deze contracten de enige zijn die onder de gemiddelde grens liggen van 24% die huishoudelijke afnemers met elkaar kunnen delen.

Bij de kmo's zijn er 7 contracten die minder dan 20% gedeelde injectie vereisen. Het gaat hier over contracten van TotalEnergies Power&Gas Belgium, Bolt Energie, Energie.be en Elegant.

Figuur 15: Een histogram van alle break-even percentages gedeelde injectie bij alle contracten. Boven staan de contracten voor huishoudens, onder de contracten voor kmo's

Deze resultaten tonen aan dat het voor de bestudeerde gezinnen moeilijk is om financieel voordeel te halen uit energiedelen en verkopen. Slechts een beperkt aantal contracten vereisen een laag of geen gedeeld volume om uit de kosten te geraken. Met name de contracten die geen kost aanrekenen voor energiedelen zijn in dit opzicht het bestuderen waard.

Voor de bestudeerde kmo's is het minder moeilijk dan bij gezinnen om financieel voordeel te halen uit energiedelen en verkopen. Ook al zijn er ook hier contracten die niet interessant zijn op vlak van energiedelen en verkopen, waarbij grote volumes gedeelde energie nodig zijn om uit de kosten te geraken.

Merk op dat deze oefening enkel en alleen de voordelen bij energiedelen en verkopen analyseert wanneer de leverancier hier een extra kost voor aanrekent. Daarnaast hebben verkoper en koper in de oefening bovendien hetzelfde contract, wat in de praktijk uiteraard ook niet steeds het geval is.

De positie van de contracten in de markt hebben we niet bekeken. We doen hier dus geen uitspraak of een contract dat interessant is voor energiedelen of verkopen, een goedkoop of duur contract is wanneer het in zijn geheel wordt bekeken. Het is mogelijk dat potentiële baten bij deze contracten teniet worden gedaan door andere, hogere kosten die de energieleverancier aanrekent zoals bijvoorbeeld een hogere prijs per volume afgenomen elektriciteit of een lagere vergoeding per geïnjecteerd volume elektriciteit.